

MAGAZÍN

PRAKTICKÉ LETNIČNÍ TEOLOGIE

2014
PODZIM

<http://www.enrichmentjournal.ag.org>

Vydává: **APOŠTOLSKÁ CÍRKEV** ve spolupráci s nakladatelstvím **Life Publishers International**

Redaktor české verze: Radek Smetana, M.A.

Překlady: Marek Goitka, B.A.

Jazykové korektury: Věra Dvořáková, Radek Smetana

Grafické zpracování: Dita Targoszová

OBSAH

Jeffrey W. Dove (str. 4-5)

Opravdu DŮLEŽITÝ ZÁZRAK

Očekávat zázrak, který skutečně potřebujeme.

L. Alton Garrison (str. 6-10)

Věřit Bohu ohledně ZMOCNĚNÍ DUCHEM

Včas lidem zprostředkovat zmocnění Duchem.

James T. Bradford (str. 11-14)

Věřit Bohu, že povolá VŮDCE JEŽÍŠOVA STYLU

Sladit osobní zbožnost a veřejnou službu.

Doug Clay (str. 15-18)

Věřit Bohu, že bude PROROCKY RELEVANTNÍ CÍRKEV

Uplatňovat čtyři klíčové principy prorocké relevance.

Petr Rattay (str. 19-20)

Pozitivně nastavit svou mysl

Umět se vyrovnat s antiklerikalismem, individualismem a privatizací víry.

Robert P. Menzies (str. 21-24)

LETNICE: Tento příběh je naším příběhem

Aplikovat Joelovo zaslíbení při uskutečňování hlavního poslání církve.

H. Maurice Lednicky (str. 25-26)

Výzva po kázání: ZATÁHNOUT SÍŤ

Naplánovat výzvu a nechat se tvůrčím způsobem použít.

Mark WOOTTON (str. 27-29)

Kompletní letniční série | Část 3

Postřehy na téma ZÁVDAVEK NEBE

Poukazovat na křest v Duchu svatém jako na závdavek nebe.

H. Maurice Lednicky (str. 30-33)

Série Život v království | Část 3

Obnovení VZTAHU

Rozeznat, že Boží plán pro člověka má souvislost s mezilidskými vztahy.

Marcia Lednicky (str. 34-36)

Série Adamovo žebro | Část 2

POSTOJ je víc než osobnost

Chodit v Duchu svatém a ve vědomí jeho milosti na každý den.

Glenn Reynolds (str. 37)

Slovo před sbírkou: SETBA A ŽEŇ

ÚVODNÍK

Drazí čtenáři,

vítejte u třetího čísla Magazínu praktické letniční teologie, které nás tentokrát motivuje k tomu, abychom věřili ještě ve větší věci, než jsme doposud viděli, prožili anebo si byli schopni představit.

To mi připomíná mé osobní zkušenosti s jihoamerickým probuzením, které jsem mohl sledovat v devadesátých letech minulého století a v prvním desetiletí století nového. Ocítl jsem se na stejné zeměkouli, kterou sdílíme s našimi jihoamerickými přáteli, ve stejné církvi Ježíše Krista, ke které společně patříme, a přesto v duchovní realitě, která byla (a doposud je) oproti té naší, středoevropské, tolik odlišná.

Když jsem cestoval zeměmi jako je Argentina, Chile, Kolumbie či Venezuela a pozoroval, jak ke Kristu nejen přicházejí, ale také v něm pevně zakotvují, stovky a tisíce lidí, ptal jsem se, jak je možné, že je takový rozdíl mezi Božím působením tam a u nás. Snažil jsem se tomu nějak porozumět, a ačkoliv jsem si osobně několik předběžných závěrů udělal, pokaždé jsem odjížděl s tím, že mnoha věcem stejně nerozumím.

Kromě těchto otazníků jsem si však odvezl jednu velmi důležitou věc: hlubokou zkušenost, že Bůh MŮŽE DĚLAT a DĚLÁ věci, které jsem doposud neviděl a nezažil. A přesto, že je v našem středoevropském, respektive českém kontextu stále ještě plně nezažíváme, jsem přesvědčen, že Bůh MŮŽE A BUDE DĚLAT ještě mnohem větší věci, než jsme doposud viděli a zažili i zde, u nás.

Přeji Vám, ať při čtení následujících řádků přijmete podobnou naději a ať se s novým zápallem vrháte do věcí, které pro vás Bůh připravil nebo které jste se pro Boha rozhodli realizovat.

Radek Smetana

redaktor české verze

Jeffrey W. Dove

OPRAVDU DŮLEŽITÝ ZÁZRAK

Bůh nás v Deuteronomiu 8,2 nabádá „*pamatuj...*“ a v Deuteronomiu 8,11 „*abys nezapomněl...*“ Připomínání si Božích skutků, ať už těch historických, nebo těch, které jsme sami zažili (dobrých i špatných), se od nás vedoucích nejenom očekává, je nám to dokonce v Písmu přikázáno.

O teologii „*vyznej to, získej to*“ padlo již mnoho negativních komentářů, a jak už to u všech teologických názorů bývá, některá kritika je oprávněná a jiná ne. Je ovšem pravdou, že „*čím srdce přetéká, to ústa mluví*“. Proto, pokud je moje srdce plné hořkosti, budou hořkostí vedena i má slova a hořkost se mi pokaždé vrátí. Pokud je mé srdce plné hněvu nebo chtíče nebo chamtivosti nebo závisti, projeví se to nakonec i v mých slovech a na důsledky nebude nutné dlouho čekat. Slova a myšlenky, nad nimiž ve svém srdci přemítám, nám tedy v této oblasti mohou buď velmi ublížit, nebo zásadně pomoci.

Předpokládal bych tedy, že musíme nahradit toto negativní brblání a hloubání nad mocnými Božími skutky zaznamenanými v Písmu svatém stejně jako těmi, které se odehrály v našich životech a při nichž jsme skutečně viděli Boží ruku v akci. Nikdy si nepřestáváme připomínat Boží dobrotu a moc. „*Říkám o Hospodinu: Mé útočiště, má pevná tvrz je můj Bůh, v nějž doufám*“ (Ž 91,2). Pak se obrátím ke své vlastní duši, připojím se k žalmistovi a (nahlas) řeknu: „*Proč se tak trpce rmoutíš, má duše, proč ve mně úzkostně sténáš? Na Boha čekej, opět mu budu vzdávat chválu, jemu, své spáse. On je můj Bůh.*“ (Ž 43,5)

„*Proč se tak trpce rmoutíš, má duše?*“ Král David hovoří sám k sobě, hovoří pravdu, ať už ji cítí ve svém nitru nebo ne. Promlouvat pravdu a proklamovat ji ne v bláhové naději, že jejím opakováním něco zmožu, ale spíše s přesvědčením a důvěrou, znamená být si vědom pravdivosti toho, co vyznáváme. Znamená to orat půdu našeho srdce v očekávání na Ducha svatého, který přijde a učiní zázrak, takový, **který opravdu potřebujeme**, ne pouze zázrak, o který usilujeme nebo o kterém si myslíme, že ho potřebujeme.

Existují období, kdy velké zázraky pomáhají šířit nebeské království, kdy rezonují se záplem

a touhou našeho srdce spatřit Boha jednat v náš prospěch. Období, kdy se vytvoří cesta či otevřou dveře pro evangelizaci v rodině nebo skupině rodin, které by jinak zdánlivě nikdy neotevřely své dveře ke slyšení evangelia.

Kolikrát jsme ale také „*kladli ruce na nemocné*“ a oni nebyli uzdraveni? Kolikrát jsme se pokoušeli přivolat oheň z nebe v situaci, kdy jsme čelili rakovině, bezprávní nebo neústupné opozici v našich sborech, abychom nakonec museli tyto věci dlouhodobě snášet?

Tato slova dnes čteme jako vedoucí, ne jako nováčkové ve víře či fanatici, kteří omlouvají nepříjemné symptomy výroky o malé víře, „*hříchu v životě toho, za něhož se modlíme*“, atd. My jako vedoucí jsme viděli Boha jednat, cítili jsme přítomnost drahého Ducha svatého, když jednal skrze nás a mezi námi, a my všichni jsme také byli svědky prokazatelných a nádherných zázraků během modliteb nebo krátce poté, co jsme se společně ve víře pomodlili. Rovněž jsme však byli svědky opaku, kdy Hospodin řekl: „*Očekávejte na mne, hledejte mne, zůstávejte na modlitbách, dokud v této situaci nezjevím svou dokonalou vůli.*“ To, co potřebujeme a co musíme hledat, je „**OPRAVDU DŮLEŽITÝ ZÁZRAK**“ ... zázrak, který chce Bůh, přebývající v nekonečném prostoru věčnosti. Je pravdou, (ačkoliv nikdo z nás o tom rád nekáže) že Bůh často říká: „*Ne, rozhodl jsem se to neučinit*“, anebo ještě častěji „*čekej, mám pro tebe lepší věc, než o jakou žádáš.*“ Je obtížné přijmout tyto odpovědi ve chvíli, kdy se modlíme za někoho, koho milujeme a koho zasáhla nemoc, anebo měl autonehodu a jeho život visí na vlásku.

Důležité je, abychom se neustále a vytrvale s vírou a jistotou modlili k Bohu, jenž uzdravuje, k Bohu, který vysvobozuje, k Bohu, který JE, bez ohledu na to, jak odpoví. Jak si určitě vzpomínáte, kniha Židům nás učí o přesně takové víře. Rádi hovoříme o těch, kteří přivolali zázrak nebo zažili vysvobození, Písmo ale považuje ty, kteří neobdrželi vysvobození nebo život nebo uzdravení za „*stejně důležité*“, neboť toužili po opravdu důležitém zázraku a usilovali o něj.

Židům 11

32 Mám ještě pokračovat? Vždyť by mi nestačil čas, kdybych měl vypravovat o Gedeónovi, Barákovi, Samsonovi, Jeftovi, Davidovi, Samuelovi a prorocích, **33** kteří svou vírou dobývali království, uskutečňovali Boží spravedlnost, dosáhli toho, co jim bylo zaslíbeno; **34** zavírali tlamy lvům, krotili plameny ohně, unikali ostrí meče, v slabosti nabývali síly, vedli si hrdinsky v boji, zaháněli na útěk vojska cizinců; **35** ženám se jejich mrtví vraceli vzkříšení. Jiní byli mučeni a odmítli se zachránit, protože chtěli dosáhnout něčeho lepšího, totiž vzkříšení. **36** Jiní zakusili výsměch a bičování, ba i okovy a žalář. **37** Byli kamenováni, mučeni, řezáni pilou, umírali pod ostrím meče. Chodili v ovčích a kozích kůžích, trpěli nouzi, zakoušeli útisk a soužení. **38** Svět jich nebyl hoden, bloudili po pouštích a horách, skrývali se v jeskyních a roklinách země. **39** A ti všichni, ačkoliv osvědčili svou víru, nedočkali se splnění toho, co bylo zaslíbeno, **40** neboť **Bůh, který zamýšlel pro nás něco lepšího, nechtěl, aby dosáhli cíle bez nás.**

Některí byli vyslyšeni okamžitě, zatímco jiní trpěli a zemřeli v očekávání – v očekávání na co? Na opravdu důležitý zázrak!

Dovolte mi malou osobní anekdotu. Jako mladý pastor, bylo mi něco přes třicet let, jsem byl zavolán k lůžku jisté ženy, kterou jsem v té době považoval za velmi starou (bylo jí možná okolo pětadesáti, ale já byl v té době opravdu velmi mladý; nyní mi tento věk tak vysoký nepřipadá!). Tato žena umírala, což jí potvrdili i doktoři. Přišli za ní nejrůznější přátelé, aby se modlili, některé přikazovali démonům a vyháňali je, napomínali duchovní mocnosti a dokonce se vysmívali slovům doktorů. Já jsem stál v řadě jako poslední, poslední Boží muž, který měl něco změnit. Než jsem toho dne vstoupil do jejího pokoje, strávil jsem nějaký čas pústem a duchovní přípravou. Očekával jsem, že za život této ženy svedu duchovní boj.

Když jsem vstoupil do pokoje, ještě předtím, než jsem se vůbec mohl modlit, mě žena požádala, abych se posadil a dovolil jí přečíst mi něco z Písma. Není třeba dodávat, že jsem byl překvapen. Můj plán duchovního útoku se okamžitě změnil; nezměnily ho démonické mocnosti, ale žena, za niž jsem se právě přišel modlit! Četla mi, hovořila o nebi, s láskou a upřímností mluvila o svém osobním přátelství se Spasitelem a o věčnosti a také o tom, že její srdce je připraveno na jakoukoliv eventualitu. Poděkovala mi, že jsem za ní přišel a zeptala se, zda by se za mne mohla pomodlit. Tato nemocná žena, bezpochyby na prahu smrti, chtěla vkládat ruce na mě! A tak jsem poklekl, ona mi položila ruku na rameno a začala se modlit. Modlila se za pokoj, za pomazání, za porozumění. Modlila se za zmocnění Duchem svatým v mém životě a také za mou službu, aby byla v nadcházejících letech plodná. Dále za mou manželku, za mé dvě malé děti, za finanční prosperitu a za růst mého sboru. Modli-

la se, jako kdyby věděla, že tam Spasitel stojí vedle ní s rukou položenou na mém druhém rameni, a že se společně modlí ... za mne.

Následujícího dne zemřela. Viděl jsem, jak lidé pláčou, rmoutí se a někteří kladou obvyklé otázky: „Kde v tom všem byl Bůh? Proč nás zradil? Naše víra musela být slabá, možná jsme použili špatné texty z Písma, anebo olej, kterým jsme ji pomazali, nebyl správný?“ Příval otázek neustával.

Já ale při pohledu na tělo bez života uviděl před sebou opravdu důležitý zázrak. V nitru jsem viděl tuto ženu obnovenou, živou, zdravou, vitální a krásnou, plnou vši té energie věčného mládí, jak kráčí ruku v ruce se svým Spasitelem. A dokonce jsem ucítil její ruku na svém rameni a pokoj v srdci, za který se modlila.

A VĚDĚL JSEM. Bůh slyšel, Bůh reagoval, Bůh vyslyšel naše modlitby předložené ve víře. Stále kráčím po této zemi a snažím se ovlivnit život nějakého člověka a pak dalšího, vykonat skutek víry a pak zase další, vyznat nějakou věc a pak zase jinou, modlit se za uzdravení a Boží zaopatření, vždy krok a krokem. Víím, že slyší. Víím, že odpovídá. Raduji se, když vidím, že je nemocný uzdraven a že démoni prchají. Raduji se, když věc, za niž prosím, obdržím způsobem, za nějž jsem prosil. Rovněž ale věřím, že Bůh vykoná opravdu důležitý zázrak, věřím že „Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají“ (Židům 11,6). Pokud mu to dovolím, pokud budu dostatečně zralý vedoucí a umožním mu, aby byl „dostatečně velkým Bohem“, uvidím svého Vykupitele jednat způsobem, který je větší „než zač prosíme a co si dovedeme představit.“

Osobně jsem ve svém životě a v rámci svého vůdcovství připraven na opravdu důležitý zázrak. Věřím, že tvá vlastní služba bude růst, životy se budou měnit, těla uzdravovat a že v čase tvé potřeby poplynou finance jako vody řeky Jordán. Ovšem VĚDĚT, že On slyší, že je zde a že činí všechny věci správně, je opravdu důležitým zázrakem, za který se v souvislosti s tebou, můj příteli, modlím.

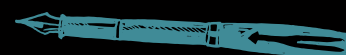
JEFFREY W. DOVE je ředitelem Biblické aliance, která patří Assemblies of God a vydavatelství Life Publishers International, Springfield, Missouri. Sloužil jako pastor a misionář. Čtrnáct let působil v thajském Bangkoku jako ředitel misie šesti zemí jihovýchodní Asie.

VĚŘIT BOHU OHLEDNĚ ZMOCNĚNÍ DUCHEM

Přestávají lidé v církvi věřit ve zmocnění Duchem proto, že jim ho nedokážeme včas zprostředkovat?

L. Alton Garrison

Hledáme neobyčejné zážitky. Ve všem se od ráží naše touha po životě, který vybočuje z všedního stereotypu, počínaje naším úsilím po dosažení úspěchu v kariéře, přes naši oblíbenou zábavu a konče tím, co očekáváme od našich společných bohoslužeb.

Tato generace se vyznačuje neobyčejným zájmem o paranormální věci. Od filmů po knihy a komiksy, na jejichž základě producenti tyto filmy točí - superhrdinové a další postavy pocházející z oblasti nadpřirozena uchvacují pozornost milionů lidí. Proč? Věřím, že si tito lidé uvědomují pravdu, která se skrývá v pozadí - že existuje realita mimo tento materiální svět a že v našem vesmíru působí nějaká vyšší moc.

Přemýšlejte nad tím, jaké výsadě se církev těší. Jako Kristovi následovníci můžeme zakoušet skutečnou přítomnost a moc, které se vymykají lidským možnostem. Můžeme být zmocnění Duchem.

Hlavním smyslem tohoto zmocnění Duchem je realizovat Boží dílo obnovy mezi ztracenými lidmi. Vezmeme-li v úvahu výzvy, kterým dnešní církev čelí, tak pokoušet se vyvolat změny v životech lidí pouze pomocí naší vlastní důmyslnosti, intelektu a lidského snažení je nesmyslné.

Bůh nás však nenechal napospas takové neplodné snaze. Jakmile se chopíme moci Ducha, Bůh nás plně vyzbrojí a zmocní k tomu, abychom konfrontovali náš ztracený svět nadějí evangelia.

Letniční na částečný úvazek

Ačkoliv je to smutné, tak se zdá, že věřící v mnoha koutech církve buď zmocnění Duchem opouštějí anebo k němu nedokázali nalézt cestu. Obá-

vám se, že pokud by Duch svatý byl církvi zcela odňat, velká část aktivit církve by běžela dál, jakoby se nic nestalo.

Jaká parodie toho, čím by každá církev měla být! A neplatí to i o našich osobních životech? Nechrlí mnozí z nás v službách, ve kterých jsou aktivní každodenně spousty „křesťanských“ aktivit, na nichž chybí jakýkoliv Boží podpis?

Bez takového podpisu, který je nejlépe zprostředkován skrze naplnění Duchem svatým a skrze jeho vliv se věřící nebudou moci efektivně podílet na naplňování velkého poslání. A. W. Tozer nám nabízí následující postřeh, jehož význam běžnému následovníku Krista, který touží horlivě sloužit Božímu království, na první pohled nedochází: „Populární představa, že základní povinností církve je šířit evangelium do nejzazších konců země, je falešná. *Její základní povinností je být duchovně způsobilá evangelium šířit.* Náš Pán řekl: „jděte“, ale rovněž řekl, „čekejte“, a toto čekání mělo předcházet onomu vyjití. Kdyby učedníci vyšli jako misionáři dříve, než nadešel den Letnic, byla by to naprostá duchovní katastrofa.“¹

Věřím, že církvím, které rozmělní programové prohlášení našeho Pána, patří varování proroka Jeremjáše: „*Dvojí zlo spáchal můj lid: Opustili mne, zdroj živých vod, a vytesali si cisterny, cisterny rozpukané, jež vodu neudrží.*“ (2,13) Takovéto církve mají vnější formu zbožnosti, avšak popírají její moc svým vlašným přijetím moci Ducha a jeho vedení. Tyto církve samy sebe odstavily od zdroje živé vody a nezbývá jim nic, čím by své cisterny naplnily. Nakonec z nich zůstane jen prázdná skořápka, jen pouhá teologická slupka.

Mezi takové sbory patří i některé letniční - když se jim to hodí, když je to bezpečné a když je to společensky korektní. Takoví věřící jsou letničními na

částečný úvazek. Vyměnili svatost za umělé vzrušení; ve své snaze zachovat rituál zapomněli na spravedlnost; vytvořili důmyslnou formu zbožnosti a obětovali kvůli tomu sílu Ducha.

Letniční na částečný úvazek jsou křesťané s vysokými nároky a malým vlivem. Chlubí se velkou autoritou, zničí je však první útok nepřítele. Ví vše o svých biblických právech, ale jen částečně si uvědomují svou odpovědnost.

Na tuto krizi existuje pouze jeden lék. Jeho možnosti jsou úchvatné, jeho moc je úžasná a jeho účinky jsou osvobozující. Tím lékem je jednoduše pomazání. Pomazání je moc Ducha svatého. Lepší definice koneckonců není. Pomazání je Boží moc k realizaci Božího díla v bezbožném světě.

Steve Franklin, zakladatel a prezident organizace *Covenant Heirs International*, definuje pomazání výstižně: „Pomazání je nadpřirozené uschopnění pro naplnění specifického úkolu.“²

Co je tvým specifickým úkolem? Jaké specifické programové prohlášení má tvůj sbor nebo služba, na níž se podílíš? Kde je tvé místo v nadpřirozeném plánu velkého poslání? Pomazání tě povede k tomu, abys dokázal identifikovat tuto svou úlohu a zmocní tě k jejímu naplnění.

Moc Ducha je pro církve nezbytná k dosažení jejího potenciálu

Když začneme přemýšlet o úkolu, přirozeně se nám vybaví cíl. Chápeme úlohu, kterou máme realizovat. Leží před námi jako náš Bohem daný potenciál. Potřebujeme však být zmocněni Duchem, máme-li tento potenciál naplnit a tohoto cíle dosáhnout.

Raná církev nebyla výjimečná kvůli své prosperitě, plánování, velikosti nebo struktuře. Kniha Skutků církev neidealizuje. Raní křesťané byli docela obyčejnými lidmi, kteří se potýkali s výsměchem a opozicí, jimž církev čelí i dnes.

Jejich vůdcové měli diskutabilní minulost a většina z nich neměla vysoké vzdělání (4,13).

Měli omezené finanční zdroje (4,32).

Byli sužováni závistí (5,17; 17,5).

Setkávali se po domech (Skutky 5,42).

Čelili rasismu (10,15).

Mezi lidmi byly rozšířené pověry (14,11).

Bojovali se zákonictvím (15,1-2).

Potýkali se s pohanským náboženstvím (17,22-23).

Vystupovali proti čarodějnictví (19,19).

Raná církev byla výjimečná kvůli Boží přítomnosti. Duch zmocňoval Kristovy následovníky k tomu,

aby ovlivňovali a dávali do pořádku svět, který namísto přijetí Mesiáše věřil tomu, že Římané ukřižovali židovského učitele z Nazaretu. Bylo zapotřebí moci Ducha, aby bylo možné prolomit tuto klamnou nevědomost a šířit evangelium - tak, jak je hlásali Petr, Pavel, Apolos a Priscila s Akvilou - srdcím ztracených zástupů. Lukáš ve svých dvaceti osmi kapitolách odkazoval na Ducha svatého (nebo Ducha) pětapadesátkrát; Duch svatý je ústřední postavou knihy Skutků. Duch způsobil, že se potenciál církve stal skutečností, která měnila svět.

Církev zmocněná Duchem je misionální církví

„Ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“ (Skutky 1,8)

Jeden z článků víry obsažených v dokumentu *Cape Town Commitment* – což je dokument vytvořený v Kapském Městě v roce 2010 při příležitosti třetího Lausannského kongresu o světové evangelizaci – zdůrazňuje důležitost Ducha svatého pro poslání církve. *„Milujeme Ducha svatého v rámci jednoty Trojice spolu s Bohem Otcem a Bohem Synem. On je misijním Duchem seslaným misijním Otcem a misijním Synem, který vdechuje život a moc do Boží misijní církve. Milujeme přítomnost Ducha svatého a modlíme se za ni, neboť bez svědectví Ducha o Kristu je naše svědectví marné. Bez usvědčujícího díla Ducha je naše kázání zbytečné. Bez darů, vedení a moci Ducha je naše poslání pouhou lidskou snahou. A bez ovoce Ducha nemohou naše nepřitažlivé životy odrážet krásu evangelia.“*⁴

Významný misiolog Arthur Glasser to vyjádřil následovně: *„A tak tedy nechtějme omezovat Ducha svatého pouze na dílo probouzení víry (ospravedlnění) a na dílo zdokonalování víry (posvěcení). Duch musí být primárně považován za hnací sílu všech vykročení Božího lidu směrem ven, za hranice víry, s cílem sdílet evangelium s těmi, kteří je ještě neslyšeli. Misie znamená vykročit od Krista skrze jeho Ducha směrem ke světu, kterému nabízí smíření. Tato skutečnost je v přímém rozporu s individualistickým nebo eklesiálním zaměřením se na sebe sama, které jsou tak běžné ve velké části současné křesťanské scény.“*⁵

Můj přítel Denny Miller se ve svém díle zešlono věnuje Duchu svatému a Božímu poslání. Ve své knize *Duch Boží v misii* píše: *„Církev čelí velké výzvě. Před více než dvěma tisíci lety Ježíš pověřil svou církev, aby přinesla evangelium každému národu a všem lidem na zemi (Matouš 28,18-20; srov. 24,14). Dnes více než kdykoliv předtím je tento cíl nadosah. Misiologové dnes hovoří o uzavření či dokončení Kristova pověření.“*⁶

Jak k tomu mohlo dojít? Je to vůbec možné? Je to možné pouze tehdy, když nás k tomu Bůh uschopní. Když Lukáš psal do první církve, mnozí již přišli o svou duchovní horlivost a misijní nadšení. Nadpřirozeným receptem pro misionární efektivitu, který Lukáš zaznamenal, bylo vyzbrojení Božího lidu Duchem svatým a radikální vydání se Kristovu poslání. Naše zmocnění je výsledkem duchovní zkušenosti nazvané křest v Duchu svatém.

„Tak jako Ježíš vyžadoval, aby byli jeho učedníci naplněni Duchem svatým ještě předtím, než započnou svou službu, vyžadovali i apoštolové, aby jejich učedníci byli naplněni Duchem předtím, než započnou svou službu. Tímto způsobem měl být zajištěn neustálý rozvoj tohoto díla, které mělo postupovat vpřed se stále stejným zápallem.“

Věřme, že nám Bůh poskytne čerstvou obnovu a mocné vyjití své moci.

Užitek, který nám přináší zmocnění Duchem

„Jako je v jednom těle mnoho údů a nemá jí všechny stejný úkol, tak i my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy. Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás“ (Římanům 12,4-6).

„Vy ale máte pomazání od Svatého... Ve vás však zůstává to pomazání, které jste přijali od něj...“ (1J 2,20,27 – B21).

„Kristus ve vás, naděje slávy.“ (Koloským 1,27 – KMS)

Zamysleme se nad tím, kým Kristus je. On je Pomazaným. V tom spočívá význam jeho jména; takto žil a sloužil a tímto způsobem jej Duch svatý zmocnil k uskutečnění jeho poslání odevzdat svůj život. Jakým způsobem uspějete vy? Skrze pomazání Ducha musíte využít každý dar, který vám Bůh svěřil, každou míru moudrosti, již jste byli obdařeni, každý lidský zdroj, který je vám k dispozici.

Chceme-li pochopit, jak nám Duch svatý pomáhá využít náš dar, podívejme se na elektřinu. Elektřina je standardní ve svém proudění, ale specifická ve svém výstupu. Když elektřina proudí do vašeho domu, jedná se o standardní proudění; avšak to, co k proudu připojíte, bude určovat, jakou formu bude mít její výstup. Pokud k proudu připojíte topení, dostanete teplo. Pokud připojíte klimatizaci, dostanete chladný vzduch.

Když vás pomaže Duch svatý, vynikne a zvýrazní se váš dar. Pokud jste učitelem, budete učit lépe. Pokud vedete uctívání, budete uctívat lépe. Kazatelé budou lépe kázat, štedří lidé rozdávat více a s větší radostí a každý laický služebník se chopí své zodpovědnosti, pro niž bude mít jasnou vizi a kterou bude uskutečňovat vynikajícím způsobem. **Pomazání ti pomůže být něčím víc, než jsi**

Kniha Skutků 1,8 nám zaslubuje: *„Ale přijmete moc...“* (KMS).

Duch pomohl mladému pastýři stát se králem, rybářům stát se učedníky, vrahovi v Egyptě stát se vysvoboditelem zotročeného národa a tesaři stát se Mesiášem.

Na modlitbách přemýšlej o úkolech, které Bůh před tebe postavil. Připadají ti překážky jako hory? Tentýž Duch moci, který byl zaslíben ve Starém i Novém zákoně, ti touží dát to, co potřebuješ k vykonání Božích záměrů.

„Ne mocí ani silou, nýbrž mým duchem, praví Hospodin zástupů.“ (Zacharjáš 4,6)

Pomazání ti pomůže říct víc, než víš

Ve Skutcích 2,4 je zaznamenáno, že sto dvacet shromážděných věřících promlouvalo jazyky, k čemuž je uschopnil Duch svatý. Řecký originál používá slovo *apophthengomai*, což znamená „*Duchem inspirovaná řeč*“. Hovořili jazyky, které neznali. V den Letnic se Petr postavil, oslovil zástup a ve svém mateřském jazyce kázal způsobem, který řečtina nazývá „*Duchem inspirovanou řečí*“ (viz Skutky 2,14). Opět zde najdeme výraz *apophthengomai*. A tak stejným způsobem, jak Duch svatý inspiroval lidi mluvit jazyky, které neznáme, inspiroval i Petra, aby hovořil svým vlastním jazykem.

Když nás pomaže Duch svatý, uchopí naše slova a nadpřirozeným způsobem si je použije. V reakci na Petrovo kázání byli lidé zasaženi ve svém srdci a museli reagovat. Zástup se posunul od otázky „Co to znamená?“ k otázce „Co máme dělat?“ Tehdy byly spaseny tři tisíce lidí. Když jste pomazání Duchem svatým, potom to, co řeknete (nejen) za kazatelnou, nemusí být vaše vlastní slova, nýbrž Duchem inspirovaná řeč.

Tato cesta s Duchem svatým a jím inspirovanou řečí začíná úvodním křtem. Jako důkaz tohoto křtu Duch uděluje dar mluvení jinými jazyky. Nenechte se mýlit - intenzivní citová zkušenost během modlitby není biblickým důkazem křtu v Duchu; tímto důkazem je glosolalie. A tento dar jazyků byste měli rozvíjet po celou dobu vašeho duchovního růstu a služby.

Melvin Ho poznamenává: „*Duch svatý prostřednictvím Lukáše a Pavla v podstatě vyučuje, že křest v Duchu s darem jazyků coby úvodním důkazem je jednak běžnou a jednak normativní zkušeností (Skutky 2,4; 1K 14,5); vztah mezi darem jazyků coby darem milosti a službou věřícího je kontinuální. Dar jazyků je počátkem služby, což ve výsledku vede k větší poučenosti těla a k expanzi Božího království.*“⁶

Někteří z vás udělali v minulosti nějaké chyby a dodnes cítíte pocit viny, méněcennosti a nepřipravenosti. Když však například svědčíte kamarádovi, vyučujete či děláte rozhodnutí v práci, vždy můžete přinést Duchem inspirovanou řeč. Budete schopni hovořit o věcech, které jste nestudovali a které jste se nenaučili s lidmi, kteří vědí, že to nevíte, a přesto jste ve svém hodnocení prorocky přesní.

Když potkáte zraněné a zlomené lidi a budete jim chtít poradit, potřebujete pomazání Ducha, abyste zasáhli svět, který je natolik nemocný, že jej žádná lidská moudrost ani výmluvnost nikdy nebude moci uzdravit. Pomazání ti pomůže říci víc, než víš.

Pomazání ti pomůže vykonat víc, než na co máš

Když jsi pomazaný, můžeš zvítězit v bitvách proti nepřekonatelne přesile.

Samson zabil tisíc mužů oslí čelistí; Šamgar pobil šest set mužů volským bodcem; Gedeon překonal převahu v poměru čtyři sta padesát ku jedné, když tři stovky Izraelitů porazily sto pětatřicet tisíc Midjanců pomocí polnic, hliněných nádob a pochodní.

Jakou vizi ti Bůh dal? Rozněcuje v tobě lásku k místu, kde bydlíš? K tvé komunitě? K tvému světu? Stejným způsobem, jak Bůh dokáže znásobit lidské schopnosti ve chvíli, kdy stojíme proti lidským nepřítelům a umožní člověku porazit stovky nebo i tisíce mužů, dokáže Duch Boží znásobit lidské schopnosti získat ztracené duše.

Jakmile ve svém životě a službě opětovně upevníš svou víru ve zmocnění Duchem, pak neexistuje prakticky žádné omezení v tom, co skrze tebe může Bůh vykonat.

Hlásej Utěšitele

„*Já pak požádám Otce,*“ slíbil Ježíš, „*a dá vám jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal navěky.*“ (Jan 14,16 – B21)

Ježíš učedníkům neslabil jen nový zdroj moci, který bude k dispozici během jeho nepřítomnosti. On je vedl k tomu, aby přijali zmocňující přítomnost někoho, koho již mohli pozorovat v Ježíšově životě a službě.

Ježíš byl...

počat Duchem (Lk 1,35).

zmocněn Duchem (Mt 12,27-28).

veden Duchem (Lk 4,1).

pomazán Duchem (Lk 4,18).

pokřtěn Duchem (J 1,32).

vzkříšen Duchem (Ř 8,11).

Ježíš nám také zabezpečil vykoupení mocí Ducha (Žd 9,14).

A tak tedy kromě toho všeho, co svému společenství zvěstuješ o Kristu, o jeho poslání a o pověření, které své církvi dal, máš ještě jednu dodatečnou zodpovědnost, příležitost a výsadu – vyzývat církve k tomu, aby byla naplněna a vedena Duchem svatým tak, jak nám to náš Spasitel ukázal ve svém životě.

Představ osobu Ducha

Duch svatý je osoba, není to nějaké „ono“ nebo jen pouhá přítomnost. Není to postoj, atmosféra nebo prostředí. On je osobou, která hovoří, myslí, plánuje a je nekonečně moudrá a výřečná. „*Nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší.*“ (Jan 16,13)

Nejdůležitějším aspektem působení Ducha svatého nejsou jeho dary, inspirace, uschnutí, projevy nebo jeho záznaky – ale jeho osobnost. On je vykonavatelem Božích záměrů, pomocníkem v naší slabosti, zdrojem moci pro náš zbožný život, zjevovatelem Boží vůle, on vkládá moc do našich přímlovů, je Duchem, jenž nám přináší obnovu. Ve všech oblastech našich životů působí jako nadpřirozená osoba.

V den Letnic Duch svatý sestoupil na první církve tím nejosobnějším možným způsobem. Češ-li spojit svůj sbor důvěrným způsobem s osobou Ducha svatého, musíš být odhodlán vytvořit atmosféru otevřenosti pro přijetí křtu v Duchu. K tomu není nezbytná série kázání, hostující řečník nebo výzva k probu-

zení (ačkoli každá z těchto strategií má sama o sobě svůj význam). Pokud budeš cíleně a programově zmiňovat křest ve svých kázáních, při výzvách, v nedělní škole, na skupinkách a dokonce i ve vašem sborovém časopise a jiných publikacích, přinese ti tato strategie výsledky. Budeš svědkem znásobení počtu křtů v Duchu a tvůj sbor přijme moc k efektivní službě, která bude toto požehnání provázet.

Hlásej pravdu Ducha

„A já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi navěky - Ducha pravdy.“ (Jan 14,16-17) Když ve své pastorační službě hlásáš všemi dostupnými způsoby pravdu Božího Slova, využij přitom každou příležitost, abys poukázal na Ducha, který tuto pravdu oživuje.

Ve věku a v kultuře, která pravdu napadá, rozměňuje a degraduje ji na pouhý relativismus, trvej na tom, že každodenní vztah s osobou Ducha svatého vnese do životů věřících jasný vhled a cíl.

Podporuj učení Ducha

„Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (Jan 14,26) Náš věk je věkem neustále se rozšiřujících zdrojů informací. A přesto, že máme na dosah miliardy faktů, může být naše poznání na kilometr široké a pouze centimetr hluboké.

Konfrontuj členy svého sboru obnoveným pohledem na Ducha coby božského Učitele. On nás dokáže nasměrovat a vést přesněji a efektivněji než všechny samoobslužné bestsellery, všichni samozvaní experti a všechny mediální tváře dohromady.

Žij ve vítězství Ducha

„Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“ (Lukáš 4,18-19)

Pokaždé, když stojíš před svým sborem, hledíš na moře životních těžkostí a nejrůznějších bolestí. Ovšem žádná překážka není pro Ducha nepřekonatelná, žádná bolest v srdci není tak veliká, abychom nemohli přijmout jeho nadpřirozenou útěchu.

Když budeš lidi vyzývat k nepřetržité soustředěnosti na Ducha, uvolníš nové pomazání pro hlásání dobré zprávy a pro povzbuzení duchovně zdeptaných.

Budeš hlásat vysvobození ze všech forem svázanosti. Duchovně slepým ukážeš nový pohled na Otcovu lásku a na oběť Spasitele. Rozbijíš jho nepřítelé.

V moci Ducha budete ty i tvůj sbor moci vstoupit do léta Hospodinovy milosti způsobem, který jste nikdy předtím nezakusili.

L. ALTON GARRISON je zástupce generálního superintendanta ústřední rady Assemblies of God ve Springfieldu v Missouri.

Poznámky:

1. TOZER, A. W. *Of God and Men* (Harrisburg, Pennsylvania: Christian Publications Inc., 1960), str. 35.
2. CULPEPPER, R. F. *No Church Left Behind* (Cleveland, Tennessee: Pathway Press, 2007), str. 102.
3. THE HOLY BIBLE: English Standard Version. Biblické odkazy označené ESV jsou převzaty z The Holy Bible: English Standard Version, copyright 2001, Wheaton: Good News Publishers. Použito se svolením. Všechna práva vyhrazena.
4. „*The Cape Town Commitment*“ 1.5, citováno: TYRA, G. *The Holy Spirit in Mission* (Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press, 2011), str. 11.
5. Ibid, str. 34, citován GLASSER, *Announcing the Kingdom*, str. 263.
6. MILLER, D. R. *The Spirit of God in Mission* (Springfield: PneumaLife Publications, 2011), str. 233.
7. Ibid, str. 234.
8. HO, M. „*A Comparison of Glossolalia in Acts and Corinthians*,“ (Assemblies of God iValue online články), [<http://agchurches.org/Sitefiles/Default/RSS/IValue/Resources/Holy%20Spirit/Articles/Glossolalia.pdf>], zpřístupněno 21. ledna 2013.

VĚŘIT BOHU, ŽE POVOLÁ VŮDCE JEŽÍŠOVA STYLU

KDE NAJDETE VZOR PRO LEPŠÍ ZPŮSOB VEDENÍ?

Ježíš vytvořil **model tří zásadních charakteristik** letničního vůdcovství.

James J. Bradford

Bylo mi devatenáct let a děsila mě myšlenka, že bych měl být vedoucím. Byl jsem příliš tichý, příliš nesmělý, příliš nejistý sám sebou, a tak jsem si nedokázal sám sebe představit, jak vedu ostatní. Postupem času se ovšem tato obava, stejně jako mnoho dalších, ukázala jako neopodstatněná. O mnoho let později, když jsem již prošel mnoha otevřenými dveřmi a zkušenostmi, které mě nutily růst, se vůdcovství stalo součástí mé osobnosti. V průběhu času se na této dlouhé cestě k vůdcovství objevilo po mém boku mnoho lidí. Jejich příklad byl pro mne výzvou, jejich povzbuzování mě motivovalo a jejich přístup mentorů mě pomáhal formovat.

Vedle lásky k Ježíši je kvalitní způsob vedení a předávání štafetového kolíku vůdcovství nastupující generaci jednou z našich nejvyšších priorit. Naše budoucnost spočívá jednak na Boží milosti, která nás uschopňuje konat jeho dílo, jednak na postupném zrání zdravých vedoucích, kteří budou schopni měnit zavedené věci a budovat plodné, misionálně orientované vlivné sbory a evangelizační služby.

Vůdcovství je mnohem více než jen snaha udržovat služby z týdne na týden. Vůdcovství dokáže postřehnout celkový obraz. Vůdcovství dokáže nahlédnout do budoucnosti a vytyčit směr, kterým je třeba jít. Vůdcovství pozdvihuje lidi a pomáhá jim naplnit jejich Bohem daný potenciál. Vůdcovství povzbuzuje lidi k týmové práci a ustupuje lidem z cesty tak, aby jim umožnilo používat jejich dary služby.

Žel ne vždy v církvi takovýto obraz vůdcovství vidíme. Skotský kazatel James S. Steward ve své

knize Život a učení Ježíše Krista zkoumal prostředí náboženského vůdcovství v Ježíšově době a shrnul svá pozorování následujícím způsobem: „*Farizeové dali náboženství vnější tvář... zákoníci náboženství zprofesionalizovali... Saduceové náboženství sekularizovali... a Zélóti dodali náboženství punc nacionalismu.*“ Nedávno jsem si s hrůzou uvědomil, že pokud si nedám pozor, tak pozice profesionálního náboženského vedoucího na mne může mít stejný dopad. Vymkne-li se kontrole, má toxický účinek a způsobí, že se ze mne stane člověk navenek povrchní, profesionálně lhostejný, beznadějně cynický a až nezdravě politicky zaměřený.

Najdeme vzor lepšího způsobu vedení? V Lukášově evangeliu 6,12-19 odpovídá Ježíš na tuto otázku svým vlastním příkladem. Právě zde, v klíčovém okamžiku počátku jeho služby se setkáváme s Ježíšem coby vůdcem. Ve třech po sobě jdoucích událostech Ježíš vytvořil nadčasový vzor tří klíčových charakteristik letničního vůdcovství - vůdcovství, které je duchovní, vůdcovství, které je vztahové a vůdcovství, které je misionálně orientované.

Letniční vůdcovství je duchovní povahy

„*V těch dnech vyšel na horu k modlitbě; a celou noc se tam modlil k Bohu.*“ (Lukáš 6,12)

Ježíš se zabýval duchovní stránkou věcí dříve, než učinil cokoli jiného. Opravdoví letniční vedoucí jednají stejně. Naše motto je více než jen řečnický obrat: „*Ne mocí ani silou, nýbrž mým duchem, praví Hospodin zástupů*“ (Zacharjáš 4,6).

Je politováníhodné, že jako lidé máme tendenci oddělovat veřejné vůdcovství od osobní zbožnosti. Chuck Miller ve své knize *Duchovní formování vedoucích* popisuje tento problém takto: „Církev měla a má sklony posouvat lidi určitého typu do vedoucích pozic a ty hloubavější posouvat směrem k modlitbě a duchovní zbožnosti. Nakonec to končí tak, že nutíme lidi činit zbytečná rozhodnutí mezi duchovností a vůdcovstvím.“

Jedná se ovšem o umělé a zbytečné dělení. Osobní duchovnost a veřejné vůdcovství musí kráčet ruku v ruce. Mnozí z nás, vedoucích, se modlíme příliš málo a pracujeme příliš mnoho. Ovšem Ježíšův modlitební životní styl nám připomíná, že vůdcovství v jeho církvi je především duchovní aktivitou. Vyžaduje, abychom šli do hloubky předtím, než můžeme růst do šířky. Mnozí Boží mužové a ženy v dějinách církve věřili tomu, že pokud se zaměříme na hloubku v našich životech, Bůh se postará o rozšíření našeho vlivu. Hloubka předchází šířku, blízkost s Kristem předchází práci pro Krista.

Tato blízkost je na oplátku motorem nadpřirozené služby. Miles Sanford ve své knize zabývající se učednictvím vyjmenovává jména mnohých velikých hrdinů víry posledních dvou století, jako byli Jonathan Goforth, D. L. Moody, Amy Carmichael, John Hyde, Hudson Taylor, George Müller a mnozí další. Ve svém pozorování pak dochází k zajímavému závěru, že těmto velkým duchovním vůdcům trvalo v průměru 15 let, než se posunuli od „práce pro Krista“ ke „Kristu působícím skrze ně“.

My jakožto letniční vedoucí kráčíme po stejné cestě. Pokud jsme byli naplněni Duchem, jsme rovněž prořezávání, abychom nesli více ovoce (Jan 15,2). Čím dál víc ztrácíme zaměření sami na sebe a neustále rosteme v přesvědčení, že bez Ježíšova života nejsme schopni nic dokázat (Jan 15,5). V důsledku toho pak nacházíme stále větší potěšení v Kristově přítomnosti (Jan 15,7) tím, že umíráme sami sobě, že hladovíme po Bohu, že se ponořujeme do jeho Slova a že kráčíme v moci zmrtvýchvstalého Krista. Stručně řečeno, posouváme se od závislosti na sobě samých k životu z moci jeho Ducha, od soustředění se na své úsilí k chození v moci jeho života.

V jistém okamžiku, kdy má vlastní služba pastora dospěla do určitého bodu a nedokázala se posunout dále, ke mně Pán promluvil a řekl mi, abych několikrát v týdnu zašel do naší modlitebny, procházel mezi jednotlivými řadami sedadel a nedělal nic jiného, než se hodinu modlil v Duchu. Sboru se vedlo dobře, avšak já jsem došel na konec svých tvůrčích sil a spotřeboval jsem veškeré své nápady. Sám jsem se držel, ale cítil jsem se neschopný posunout sbor na další úroveň.

Tím, že jsem uposlechl, procházel každý den modlitebnou a modlil se v jazycích, mi Pán umožnil, abych se s ním setkal okamžiku, kdy jsem dospěl

na konec svých možností. Sejmul ze mě tlak zodpovědnosti za budoucnost sboru a vzal jej na sebe. Duch svatý se skrze mne modlil podle vůle Otce (Římanům 8,27), zatímco má mysl již neměla ani potuchy, jak bych se měl modlit dále. Pouze Boží milosrdenství mne dovedlo k tomuto okamžiku. V následujících letech jsem při vedení sboru zakusil takovou lehkost a plodnost, které jsem dříve nezažil.

Letniční vůdcovství v Ježíšově stylu je v prvé řadě duchovní. Je zapotřebí se horlivě modlit a mít víru. Tímto způsobem Ježíš začínal - nejprve strávil čtyřicet dní v pustině a poté se několik nocí modlil, než v rámci své služby podnikl jakékoli strategické kroky. Pro ranou církev to později znamenalo uchýlit se nejdříve do horní místnosti, a teprve poté vyjít na vnější nádvoří; zažít nejdříve den Letnic, a teprve poté po sobě zanechat odkaz služby, která změnila svět.

ODDANOST *holistickému letničnímu* VŮDCOVSTVÍ

Ve svém **zaměření na chválu**

... **nezapomeneme na modlitbu;**

Ve svém **zaměření na vůdcovství,**

... **nezapomeneme na lásku;**

Ve svém **zaměření na vzory ve službě**

... **nezapomeneme na hlas Ducha;**

Ve svém **zaměření na kreativitu**

... **nezapomeneme na duchovní
setkání s Bohem;**

Ve svém **zaměření na sociální spravedlnost**

... **nezapomeneme hlásat evangelium slovy.**

Letniční vůdcovství je zaměřeno na vztahy

„Když nastal den, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které také nazval apoštoly“ (Lukáš 6,13).

Ježíš věděl, že jen samotné kázání velkým zástupům nenaplní jeho poslání. Robert Coleman ve své klasické knize *Mistrův plán zvěstování evangelia* píše: „Zatímco církev hledá metody, jak pohnout zástupy, Bůh hledá muže (a ženy), které by tyto zástupy následovaly.“ Lidé jsou podstatou Božího plánu. A tak Ježíš bezprostředně poté, co strávil celou noc na modlitbách, vybral dvanáct mužů, aby s ním pobývali a sdíleli jeho autoritu.

Často jsem slyšel našeho generálního superintendanta Dr. Georga O. Wooda pronést tato slova: „Služba vychází ze vztahu.“ Boží království je veskrze založeno na vztazích. Ježíš tomu rozuměl a podle toho žil. Nedlouho poté, co zaujmeme pozici vedoucího, si potřebujeme uvědomit, že musíme být obklopeni lidmi, kteří nás budou dobře znát, kteří budou vědět, jak konkrétně se za nás mají modlit a jakým způsobem nám mohou být partneři ve službě. Jsou to jednotlivci, kteří tvoří náš vnitřní okruh lidí, s nimiž doma žijeme, v církvi sloužíme a s nimiž dlouhodobě spolupracujeme. Mohou mezi ně patřit vedoucí služeb, kteří školí další služebníky, a dokonce i nekřesťané, kteří nám pomáhají udržovat kontakt s realitou světa.

Superintendent oblasti Minnesota přijal nádhernou strategii vztahů pro duchovní pracovníky své oblasti. Rozvinul ji pomocí symbolické vizuální pomůcky vztyčené paže, natažené paže a paže skloněné k zemi. Vztyčená paže znamená přijímat od vedoucích, kteří disponují více zkušenostmi v duchovní službě. Natažená paže představuje mentoring mezi kolegy, budování vztahů s dalšími služebníky, kteří jsou co do zkušeností na podobné úrovni. Paže směřující dolů pak představuje investování do někoho, kdo má méně zkušeností.

Ačkoliv máme jen omezený čas a můžeme být geograficky od sebe vzdáleni, potřebujeme jeden druhého. Současná technologie nám to usnadňuje a nemáme se tudíž na co vymlouvat. Neměli bychom se opovážit vést lidi sami. Co by se stalo, kdyby každý vedoucí vztyčil paži nahoru, kdyby paži natáhl a kdyby sklonil paži dolů? Ježíš v šesté kapitole Lukášova evangelia poté, co se celou noc modlil, natáhl svou ruku směrem k dvanácti mužům, čímž ustanovil příklad vůdcovství pro všechny, kdo ho následují.

Kristův příklad nám vedoucím radikálně mění způsob, jak chápeme své role a trávíme svůj čas. Přibližování se k lidem a vyzbrojování těchto lidí pro službu vyžaduje, abychom jednali více jako služebníci než superhrdinové, více jako koučové než diktátoři a více jako přátelé než profesionálové. Bude zapotřebí, aby se náš styl vedení orientoval méně na naši

osobnost a více se zaměřil na lidi. Ježíšův příklad nás musí zbavit pocitu, že máme na něco nárok, a musí nás vést k tomu, abychom se stali služebníky, kteří pomáhají rozvíjet potenciál těch, jež vedeme.

S politováním je ovšem třeba říci, že právě zde se nám staví do cesty naše ego a pocity nejistoty. Jedním z nejtěžších a nejdůležitějších úkolů, které máme jako vedoucí plnit, je (kromě modlitby) zajistit, aby správní lidé z našeho okolí konali ty správné věci. Pokud ovšem vedeme druhé lidi a jsme hnáni vlastním pocitem nejistoty, mnohokrát se až příliš úporně snažíme bránit sami sebe a podrýváme potenciál všech okolo nás. Pokud budeme mít strach ze silných individualit v našem týmu, budeme se naší služby držet příliš křečovitě a budeme se snažit mít věci až nezdravě pod kontrolou. To bude ničit a demotivovat všechny obdarované lidi v okolí, které záhy vypudíme pryč. Jeden můj přítel, pastor, to vystihl takto: „Bereme ty nejchytřejší lidi v našich sborech a dáváme jim ty nejnesmyslnější role.“

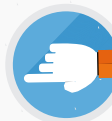
Ježíš nám představil lepší cestu, jak vést. Na počátku své služby se rozhodl najít rovnováhu mezi požadavky zástupů a časem, který věnoval budování přátelství, osobní službě, vyzbrojování potenciálních vedoucích a svěřování služby dalším lidem. Letniční oheň, jež přinesl zmocnění ke službě, později padl na všechny, kteří byli shromážděni na daném místě, ne pouze na několik vedoucích. Ježíš se v podstatě rozhodl sloužit nejenom lidem, ale rovněž skrze lidi. Až do dnešního dne je růst mnohých církví závislý právě na tomto zásadním vůdcovském rozhodnutí.

Letniční vůdcovství je misionálně¹ orientované

Bezprostředně poté, co se Ježíš celou noc modlil a následně zvolil své nejbližší spolupracovníky, „sešel s nimi dolů“ k velkému zástupu (Lukáš 6,17). „Uzdravovali se i ti, kteří byli sužováni nečistými duchy. A každý ze zástupu se ho snažil dotknout, poněvadž z něho vycházela moc a uzdravovala všechny“ (Lukáš 6,18-19). Vůdcovství, které je duchovní a zaměřené na vztahy, se v konečném důsledku musí stát vůdcovstvím, které je misionální.

Ježíš ve Skutcích 1,8 učinil pevné pojítko mezi Duchem a posláním: „Ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“ Nemůžeme být svou identitou letniční, pokud nejsme svými prioritami a aktivitou misionální. Křest v Duchu svatém nám nedává žádnou jinou volbu, než být misionálně zaměřeni a misionálně angažovaní, lokálně i globálně.

¹ Toto je koncept církve, který se rozvinul především na konci dvacátého a na počátku jedenadvacátého století. Snaží se znovu promyslet a definovat přirozenost církve a vytvořit nové paradigma, kde církve místo aby se snažily přitáhnout lidi skrze církevní programy a aktivity, vyjdou s evangelium ven a angažují se nejen v misiích a evangelizaci, ale také ve věcech sociálních. Misionální koncept církve vnímá věřícího jako toho poslaného, který představuje evangelium a ztělesňuje je v rámci specifického kulturního kontextu. Misie tak nepředstavuje pouze „program“, ale organizující princip, na kterém je postavena veškerá činnost jednotlivců a společenství (pozn. editora české verze).

Ježíš poté, co učinil duchovní i vztahový krok - po celonoční modlitbě a ustanovení Dvanácti - „s nimi“ sestoupil k zástupu, kde byli nemocní, posedlí demony a ztracení, avšak kde „z něho vycházela moc a uzdravovala všechny“ (Lukáš 6,19). Jeho příklad vybízí nás, misionální vůdce, abychom s ním rovněž vykročili a měnili svět. Uzavřenost do sebe a nedostačující vize ohledně získávání ztracených se mívá s tím, co Bůh v tomto světle činí, a může mít fatální dopad na naši budoucnost.

Louis Pasteur žil v době, kdy tisíce lidí každoročně umíraly na vzteklinu. Pasteur byl vědcem a již roky pracoval na vytvoření vakcíny. Zrovna když se chystal začít s testováním na sobě samém, pokoušel nějaký vzteklý pes Josepha Meistera, devítiletého chlapce. Chlapcova matka úpěnlivě Pasteura prosila, aby vakcínu otestoval na jejím synovi. Pasteur jí vyhověl a následujících 10 dní Josephovi injekčně vakcínu aplikoval, díky čemuž chlapec nakonec přežil.

O několik desetiletí později požádal Louis Pasteur o to, aby mu na pomník vytesali pouze tři slova, ačkoliv toho tam mohl mít vytesáno mnoho: „Joseph Meister žil“. Tato slova vystihují i odkaz Kristovy živé církve. Lidé budou moci navěky žít tehdy, když se nám podaří investovat veškerou energii do Kristova poslání. Nejsme povoláni k tomu, abychom se soustředili sami na sebe, anebo se snažili vyhovět přáním lidí, kteří uvažují spíše jako duchovní konzumenti než jako služebníci. Naším povoláním je hlásat evangelium a mobilizovat Kristovu církev k tomu, aby učinila vše, co je v jejích silách ve prospěch získání duchovně ztracených lidí.

Velký kanadský misionář a pastor Oswald J. Smith ve své přesvědčivé knize *Nářek světa* napsal: „Měli bychom mít před očima příkazy našeho Pána, jež vyslovil po svém zmrtvýchvstání. Měli bychom evangelizovat svět. Jinak pro existenci nás, církve, neexistuje žádný důvod. Nemá smysl, abychom měli církve, pokud se nebudou snažit získat ty, kteří nikdy neslyšeli.“

Pro mnoho našich sborů a církví je změna obtížná a měnit se jen pro změnu samotnou je zbytečným plýtváním energie. Nicméně změna, která je motivována a vyžadována naším posláním efektivně získávat lidi, je změnou, o niž nesmíme nikdy přestat usilovat. Misionálně orientovaní vedoucí odvážně řeší problémy a odstraňují překážky, které brání získávání ztracených a trpících lidí. Misionální vedoucí neúnavně usilují o výsledky a nacházejí způsoby, jak věci realizovat. Misionální vedoucí nikdy nehledají útočiště v tom, co je předvídatelné, známé nebo bezpečné. Ježíš řekl: „Jděte“, a proto tito lidé „nesedí“.

Boží Duch stále působí a prostřednictvím Duchem zmocněných misionálně orientovaných lidí Ježíš i dnes naplňuje zaslíbení, které učinil před dvěma tisíci lety - „Já zbuduji svou církev.“

Důležitou součástí naší budoucnosti bude generace zmocněných vedoucích, kterou si Bůh povolá. Bude se jednat o vedoucí podle Ježíšova vzoru, pokorné vedoucí, letniční vedoucí, kteří budou skutečně duchovní, budou budovat osobní vztahy a budou aktivně misionální. Oddejme se této vizi a budme odhodláni být letničními vůdci, kteří cele slouží a budují druhé v moci Ducha, čímž tvoří budoucnost zasvěcenou Boží slávě a budování Kristovy církve.

JAMES T. BRADFORD, Ph.D.,

generální sekretář Ústřední rady Assemblies of God ve Springfieldu v Missouri.

VĚŘIT BOHU, ŽE BUDUJE PROROCKY RELEVANTNÍ CÍRKEV

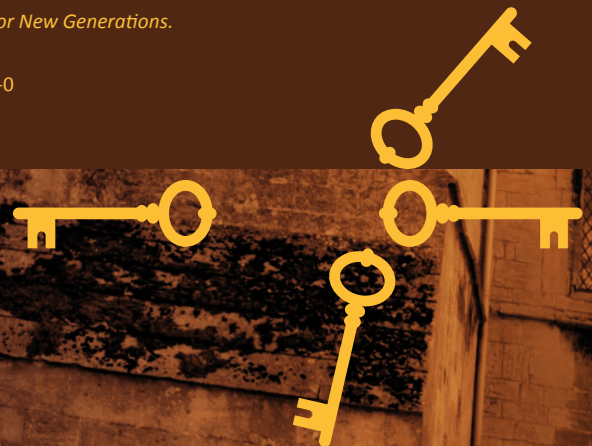
*Když uvažujete o prorocké relevantnosti,
přemýšlejte o čtyřech klíčových principech.*

Doug Clay

Zdá se to jenom mně, anebo je skutečně pravdou, že při snaze charakterizovat samy sebe jsou církve posedlé používáním firemních sloganů? Ať už se jedná o církve hlásící se ke konceptu „Emergent Church“¹ či klasickou letniční církev, o církve citlivé vůči hledajícím (tzv. Seeker Sensitive) či o cílevědomé církve (tzv. Purpose Driven)², nemyslím si, že by Bůh kdy chtěl, aby se v církvi lidé rozdělovali na „seky uctívajících válečníků.“ Podobně nikdy nezamýšlel, aby církev byla firmou s kostelní věžičkou na střeše, kudy lidé pouze procházejí. Církev je místo, kde sloužíme lidem a kde aplikujeme principy z druhé kapitoly knihy Skutků v rámci kontextu dvacátého prvního století. Jsem přesvědčen, že bychom měli mít smysl pro prorockou relevanci - chápat, že církev má být hluboce zakotvená v Písmu a zároveň kulturně relevantní. A když mluvím o prorocké relevantnosti, mám na mysli čtyři klíčové principy.

1 Viz např. KIMBALL, D., WARREN, R., McLAREN, B.D. *The Emerging Church: Vintage Christianity for New Generations*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2009. ePub Edition. ISBN 978-0-310-86178-2

2 Viz např. WARREN, R. *Cílevědomá církev*. Praha: Návrat domů, 2005. 330 str. ISBN: 80-7255-128-0

Opravdově milujte a přijímejte lidi

Jako pastoři si uvědomte, že lidé nejsou prostředkem k dosažení cíle, ale hlavní důvod existence církve. Když jsem nedávno kázal v jednom sboru a následně se dal s jeho pastorem do řeči o tom, jak si společenství vede, nadšeně mi hlásil: „Naším sborem projde každý týden zhruba tisíc pět set lidí!“

Křesťanská církev není výrobním závodem. Sloužíme lidem. Duchovně se o lidi staráme. Hlásáme lidem evangelium a věříme, že je promění. Vyrůstal jsem v církevním prostředí, kde starší sboru a duchovní vedoucí ve mně viděli to, kým bych mohl být, ne pouze to, kým jsem v dané chvíli byl.

V souvislosti s našimi církvemi se modlím za toto: abychom jednoduše nenahlíželi na lidi jako na statistický údaj, který nám ukazuje, jestli jsme již dosáhli vytyčené návštěvnosti na našich bohoslužbách; že na našich sborových židlích nesedí pouhá čísla, která pak zapisujeme do každoročních výkazů; a abychom si uvědomili, že každého jedince si Bůh připravuje tak, aby mohl ovlivnit svou kulturu. Je to modlitba za prorocké zmocnění a za to, aby se naši vedoucí zaměřili výhradně na hlubokou a nadpřirozenou hodnotu, která se nachází ve všech lidech, o něž duchovně pečují.

Raná církev vyrůstala na správném základě, neboť se zaměřovala na několik klíčových funkcí. Ti, kteří se scházeli, se soustředili na uctívání, učednictví, obecenství, evangelizaci a službu. Tyto funkce byly přirozenou součástí církevní DNA. Nepotřebovali nějakou konkrétní identitu v podobě osvědčeného loga, aby ovlivnili společnost. Tito lidé uctívali a nemuseli hlásit do světa, že jsou orientovaní na cíl. Prokazovali lásku a nemuseli se označovat za otevřené vůči hledajícím. Tím, co charakterizuje naši značku, by měly být změněné životy, a ne pouze moderní slogan. Pokud musíme upravovat svou teologii tak, aby zapadala do naší kultury, pak se pohybujeme na tenkém ledě.

Když se nad tím zamyslíme, pak je třeba říci, že žádná kultura nikdy nepřijala poselství o kříži za své. Nechci se přehnaně soustředit na to, abych do své kultury zapadl, a tím se stal postradatelným.

Os Guinness ve své knize *Prophetic Untimeliness* vyjadřuje názor, že existuje spojitost mezi irelevantností dnešní církve a snahou církevních vedoucích relevantnost získat: „*Kvůli naší nekritické snaze být relevantní jsme ve skutečnosti dosáhli irelevantnosti; kvůli naší neúnavné honbě za relevantností bez odpovídajícího zaměření se na věrnost jsme se stali nejenom nevěrnými, ale rovněž irelevantními; kvůli naší úporné snaze nově se vymezit takovými způsoby, které jsou atraktivnější pro moderní svět, aniž bychom se soustředili na věrnost Kristu, jsme nejenom přišli o svou vlastní identitu, ale rovněž o svou autoritu a svůj*

význam. Ve svém volání musíme být zaměřeni jak na věrnost, tak i na relevantnost.“

Bible převyšuje kulturu, módu i trendy. Pravdy Písma si zachovávají svůj význam i v dvacátém prvním století. Prorocká relevance začíná u biblických pravd, stojí na biblických pravdách a bude vždy podpírána pravdami Písma.

Vytrvale sytíte lidi

Jednou z hlavních obav, kterou v souvislosti s dnešní církví mám, je biblická gramotnost. Máme například tendenci věřit, že naše zkušenosti produkuje víru, není to ovšem biblicky přesné. Víra pochází ze slyšení Božího Slova (Římanům 10,17). Boží slovo má schopnost chránit naše myšlení a ukotvit naše emoce v těch situacích, kdy něčím procházíme a kládeme si otázku: „*Proč se to děje právě mně?*“

Písmo má neuvěřitelný potenciál v oblasti podpory a zachování naší víry. Například vysokoškoláci mohou opustit pohodlí svého domova a svého sboru a zaplést se do osidel sekulárního prostředí, jež představuje výzvu jejich morálním hodnotám. V tomto okamžiku pak už nejde jen o jejich zkušenosti, ale také o to, zda mají dostatečné znalosti Bible a jsou schopni se vypořádat s novým prostředím, v němž se ocitli.

Je tedy obzvláště důležité, aby církve svým návštěvníkům zajistily základní poznání Písma – a nestaraly se pouze o jejich zábavu a rozptýlení. Zvláště když si uvědomíme, že žijeme v době, v níž si naše kultura více cení tolerance než pravdy.

V dnešní době lidé od církve čím dál tím více vyžadují, aby byla opravdová. Většina lidí, obzvláště těch mladých, touží po opravdovosti, upřímnosti a biblické jednoznačnosti. Občas se stane, že je do církve přivábí bombastická reklama a úžasná at-

mosféra, ovšem tyto prvky je dlouhodobě neudrží. Není to ani intenzita naší prezentace, co je přitahuje. Ve svém nitru totiž touží nalézt odpověď na otázku: „Pomůže mi tento sbor prohloubit mou víru a postará se o to, abych byl lépe schopen dělat to, co pro mě Bůh chce, a pomůže mi stát se tím, kým Bůh chce, abych byl?“

Součástí práce pastora je pomoci lidem stát se závislími na Bohu, nikoliv závislími na církvi. My všichni jsme už někdy byli svědky toho, jak to vypadá, když jsou lidé více závislí na církvi, než na Pánu.

Nedopustíme, aby Boží slovo přišlo o svou ústřední pozici v našich sborech a aby již nebylo základem, na němž stavíme. Jedna věc je, že americká společnost odmítla ponechat desatero přikázání ve vládních budovách. Horší však je biblická negramotnost církve. Nechci, aby se na mě vzpomínalo jako na toho, kdo byl součástí generace, jež v podstatě opustila Boží slovo.

Tento scénář se již v minulosti odehrál. Když se Jósijáš stal králem, zdědil národ (církve, chceteli), který přišel o Boží slovo. Zamysleme se nad jeho dědictvím. Jósijášův dědeček, Menaše, obětoval své dva syny pohanskému bohu Molekovi a byl propagátorem věštění budoucnosti. Amón, Jósijášův otec, byl jedním z nejhrůšnějších a nejopovrženlivějších izraelských králů. Nakonec ho o život připravili dva z jeho služebníků.

Ovšem součástí Jósijášova odkazu bylo znovu-vybudování chrámu, během něhož bylo znovu nalezeno Boží Slovo: „*Velekněz Chilkijáš řekl písaři Šáfanovi: ‚Nalezl jsem v Hospodinově domě knihu Zákona.‘ Chilkijáš dal tu knihu Šáfanovi a on ji četl*“ (2Kr 22,8).

Je opravdu možné přijít o Boží slovo v Božím domě? Martin Luther uspořádal dlouho předtím, než hnutí Occupy Wall Street začalo pořádat své demonstrace, jeden z nejdůležitějších protestů v dějinách. Byl rozezlen, neboť římskokatoličtí představitelé slibovali lidem odpuštění či předčasné opuštění očištění výměnou za peníze. A tak 31. října 1517 Luther přibíl dlouhý seznam výtek na dveře kostela v německém Wittenbergu.

Slavných devadesát pět Lutherových tezí se začalo šířit jako oheň. Stejně jako prorok Jeremjáš během vlády krále Jósijáše (první a druhá kapitola knihy Jeremjáš) si i Luther dovolil položit otázky, které lidé nikdy předtím nepoložili. Duch svatý prostřednictvím Luthera zažehl protestantskou reformaci a znovu obnovil učení o milosti v církvi, která byla zkorumpovaná, zákonická, nefunkční a duchovně mrtvá. Jakmile se lid znovu chopil nadčasového a věčného Božího slova, opětovně se jí dostalo její prorocké relevance.

Ani dnes tomu není jinak. Pokud lidé v círk-

vi nezakotví své životy a hodnotové žebříčky v Písmu, tak se jich namísto biblické pravdy zmocní jejich vlastní pocity a lidská logika.

Někdy to pozoruji i ve svém životě – to když procházím těžkými obdobími a moje „já“ mi začne něco nalhávat. Mé emoce mi občas zastřou realitu a život se stane méně srozumitelným. Přišel jsem na to, že v těchto okamžicích potřebuji něco, co mě vysoce přesahuje, něco, čehož moudrost vysoce převyšuje tento svět. Potřebuji Pravdu – Slovo živého Boha.

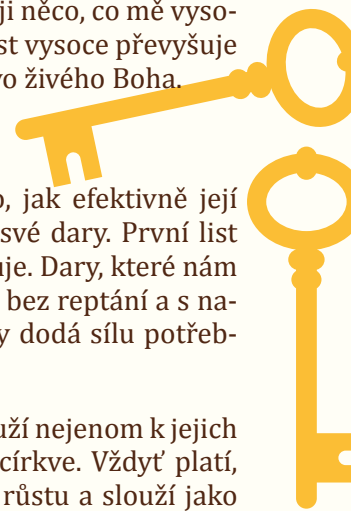
Vyzbrojete lidi ke službě

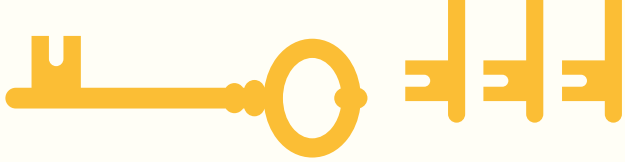
Síla církve vychází z toho, jak efektivně její členové používají v rámci služby své dary. První list Petrův 4,9-11 tento princip ilustruje. Dary, které nám Bůh nabízí, bychom měli používat bez reptání a s naprostou jistotou, že nám Bůh vždy dodá sílu potřebnou pro zvládnutí dané situace.

Zapojení lidí do služby slouží nejenom k jejich prospěchu, ale také k prospěchu církve. Vždyť platí, že služba přispívá k duchovnímu růstu a slouží jako lék proti duchovnímu vyčerpání.

Často si myslíme, že k zajištění svého duchovního rozvoje se potřebujeme pouze modlit a číst Písmo. K tomuto procesu je ovšem zapotřebí ještě třetí důležitá složka: používání vašich darů. Ježíš nás ve svém podobenství varoval, že pokud budeme na svém daru pouze sedět, hrozí nebezpečí, že o něj přijdeme (Matouš 25,14-30).

Křesťané, od jejichž obrácení uplynul již nějaký čas, jsou často znepokojeni z toho, jak se mění služby a jak se mění kultura, neboť nabývají dojmu, že v těchto nových podmínkách již nemohou uplatnit své dary. Já jsem však vyzbrojoval, že když člověk cílevědomě zůstává zapojen do služby, přináší mu to nejenom uspokojení; může ho to ve skutečnosti udržet vnitřně mladým. Má matka Audrey Clay, které je 81 let, je zářným příkladem této skutečnosti. I když se sbor, který navštěvuje, během té doby významně změnil, ona zůstala věrně zapojena do služby. Spolu se svými kamarádkami založily klub „*Jako Pánu*“. Tato skupina každý den hledá různé oblasti služby, kde by mohly někomu pomoci. Díky tomuto a podobným projektům jsem svědkem toho, jak moje maminka zůstala zapojená ve sboru Bethany Assembly of God, který moji rodiče vedli více než dvacet let v Adrianu ve státě Michigan. I když můj otec odešel k Pánu před více než čtyřiceti lety a i když sbor prošel mnoha změnami, má matka stále využívá dary, které jí Bůh svěřil, a to bez reptání a v síle, kterou jí Hospodin sám dodává. Díky tomu je plná povzbuzení, radosti a má tolik energie jako padesátiletý člověk. Pokud církev cíleně pomáhá lidem rozvíjet jejich obdarování, bude svědkem nejen jejich růstu ve víře, ale bude jim také pomáhat ve vypořádání se s duchovní únavou, která jim může bránit v dosažení některých úžasných věcí.

Bud'te vzorem křesťanského chování

Jak může prorocky relevantní hlas vybudovat místo hradby most k nespaseným lidem? Nejlepším způsobem, jak může církev vybudovat most směrem ke své komunitě, je být vzorem křesťanského chování. Ve většině komunit jsou nebiblické hodnoty normou a daná kultura je obecně přijímá.

Když křesťané budou projevovat vlídnost místo hrubosti, mohou začít být prorockým hlasem ve světě, který je obklopuje. Přísluví 11,11 to dosvědčuje: „*Žehnáním přímých se město pozvedá, kdežto ústy svévolníků se boří.*“

Bible nás opakovaně učí, že můžeme ovlivnit životy lidí kolem nás tím, že budeme volit správná slova. V Přísluví 18,21 se píše: „*V moci jazyka je život i smrt, kdo ho rád používá, nají se jeho plodů.*“ Můžeme si rovněž získat vliv skrze správný způsob chování. 1Pt 2,17 nám radí „*Ke všem lidem mějte úctu.*“

Žijeme v neslušné, sebestředné a občas nenesitelné společnosti. Pavel se vypořádává s převládající náladou ve společnosti takto: „*[Věřící] Ať nikoho nepomlouvají, ať se nepřou, jsou mírní a vždycky se ke všem chovají vlídně.*“ (Titovi 3,2) Znovu zde máme slovo vlídnost.

Když se nad tím zamyslíte, tak lidé, místa a instituce, s nimiž v našem prostředí přicházíme každodenně do styku, potřebují slyšet a vidět uctivý přístup. Právě naše vlídnost nám pomůže využít příležitosti. Když bude tělo Kristovo přistupovat k bankovním úředníkům, prodávacům a číšníkům důstojně, nebude to snad mít svůj dopad?

Dalším způsobem, jak církev může být vzorem křesťanského chování ve společnosti, jejíž hodnoty jsou jiné, je vhodné projevování soucitu. Koloským 3,12 nás vybízí: „*Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost.*“

Nehovořím zde pouze o symbolickém soucitu. Naopak, zde je zapotřebí opravdového vcítění se do pocitů lidí, kteří procházejí nějakou krizí. Budeme-li to činit, lépe pochopíme jejich pocity a to, čím daný člověk v inkriminovaném okamžiku prochází - i když sami tuto zkušenost nemusíme mít. Takový soucit přináší úlevu někomu, kdo hledá pochopení. V listu Galatským 6,2 se píše: „*Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.*“

Třetím způsobem, jak přinášíme prorocký hlas do své kultury, je naučit se žehnat druhým tím, že budeme hovořit upřímně i ve chvíli, kdy je to nepříjemné a kdy bychom raději celou situaci zcela ignorovali. Budeme-li si cenit vztahů, může naše přátelství přitáhnout někoho, kdo Krista nenásleduje, k Bohu

blíže. Příliš mnoho vztahů je pouze povrchních a v konečném důsledku ztroskotají na neupřímnosti. Avšak Přísluví 24,26 říká: „*Upřímná odpověď - na rty polibek*“ (B21).

Samozřejmě platí, že mluvit pravdu v lásce mi ještě nedává záminku ke kritice lidí; pro vztahy je zapotřebí důvěry. Apoštol Pavel v Efezským 4,15 poznamenává, že mluvení pravdy v lásce nám ještě nedává svolení k verbálnímu napadání lidí. My si musíme vydobýt právo v lásce mluvit pravdu v naší sekulární společnosti.

Když z těchto tří prvků - vlídnosti, soucitu a upřímnosti - začneme budovat most, zároveň si vybudujeme u lidí důvěru.

Prorocká relevantnost církve nespočívá v recitování pasáží ze starozákonních malých proroků týkajících se Božího soudu nad lidmi. Neznamená to, že se před lidmi postavíme s megafonem u úst a s transparentem v ruce. Neznamená to, že se postavíme na schody sportovního stadionu a budeme křičet: „*Čiňte pokání, jinak zemřete!*“

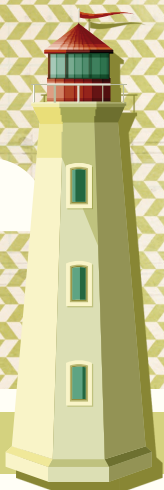
Ne, prorockým hlasem v sekulární kultuře, jejíž žebříček hodnot není shodný s tím naším, se prakticky můžeme stát tak, že se naučíme projevovat vlídnost, vyjadřovat soucit a mluvit upřímně.

Někdy můžeme hluboký a trvalý dojem zanechat už jenom naší pouhou přítomností. Prvních sedm dní poté, co na Joba dopadla řada hrozných pohrom, činili jeho přátelé správnou věc. Byli mu nablízku a plakali. Nepromluvili během té doby ani slovo (Job 2,12-13).

Dříve, než se pokusíme změnit naši kulturu rozdávaním traktátů cizím lidem či pořádáním masových evangelizačních setkání, je pravděpodobně lepší metodou rozvíjení vztahů s jedním nebo dvěma lidmi. Dříve, než je začneme napomínat za to, že jsou zastánci určitých věcí, které zcela nekorespondují s našimi hodnotami, bychom jim měli projevovat vlídnost, vyjádřit soucit a mluvit s nimi upřímně - čímž získáme právo přinést jim evangelium.

DOUG CLAY je hlavní pokladník Ústřední rady Assemblies of God ve Springfieldu v Missouri.

POZITIVNĚ NASTAVIT SVOU MYSL

autor: Petr Rattay

Kamkoliv se v dnešní době podíváme, vidíme okolo sebe, jak se lidé obávají o svoji budoucnost. Na jedné straně žijeme v době, kdy nám jakoby nic neschází, žijeme si na pohodu a na straně druhé zažíváme samotu, prázdnotu a obavy, jak to s námi dopadne. Nutno říci, že je také spousta těch, kteří se nechávají nést proudem, nic neřeší a žijí si tak nějak ve smyslu 'nějak bylo, nějak bude'. Zatímco tedy sekulární společnost žije svým životem a zdá se, že se více soustředí na to, jak se má dnes, žijeme my křesťané v církevním světě, který se více upíná k tomu, co teprve přijde. Stejně jako lidé ve světě se můžeme více soustředit a obávat o to, co se v budoucnu stane, anebo naopak, můžeme jet více na vlně 'nějak to bude'.

Každý člověk ve svém životě prochází zklamáním i radostí. Zpravidla platí, že čím více je vystaven zklamáním, neshodám či ublížením, stává se uzavřenějším a méně optimistickým. Naopak lidé, kteří jsou méně vystaveni takovým věcem, jsou veselejší a více optimističtí, co se budoucnosti týče. Samozřejmě má na to vliv i naše genetická výbava, zrovna tak jako výchova v rodině. Každopádně nám hodně objasní malý test. Co očekáváš od dnešního dne? Na co se těšíš? Nebo spíše přemýšlíš: „Zase to bude nepříjemné jako minule“ nebo „Vůbec si nerozumíme“? Každý z nás si denně nějakým způsobem přednastavujeme mysl a máme buď pozitivní, nebo negativní, nebo žádná očekávání. Boží slovo nás vybízí, abychom upnuli svoji naději na našeho Pána. Věřím, že to také znamená upnout na něho svou mysl a své očekávání. A proto je moc důležité, abychom svoji mysl obnovovali Božím slovem (Ř 12,2).

Vzpomínám si, jak jsem po svém obrácení na konci devadesátých let očekával obrovské probuzení, lidi, kteří budou činit pokání, zástupy, které se pohnou za Ježíšem... Po nějakém čase, kdy bylo zřejmé, že to není tak, jak jsem si myslel, přišlo období hledání, proč to tak není a v čem je problém. Optimismus a počáteční nadšení se pomalu vytrácelo a začalo je nahrazovat váhání. Mám za to, že podobné vnímání si zažil každý křesťan v naší zemi. Co ale považuji za klíčové, je zaujetí postoje k danému stavu. Jak si tedy uchovat zdravý postoj očekávání?

Písmo nám dává hned několik příležitostí jak se s tím vypořádat. Vyberu dvě místa. Jedno mluví k jednotlivcům, druhé k větší skupině lidí (národu). Kniha Přísloví 15,15 říká: *Každý den chudáka bývá těžký, dobrotivé srdce stále hoduje* nebo *Všechny dny utištěného jsou zlé, kdežto kdo je dobré myslí, má hody každodenně*.

V Písmu jsou desítky odkazů na očekávání. Kniha Jozue 1,7-16 popisuje situaci, ve které je Izrael. V širším kontextu je to období po třistaletém otroctví v Egyptě, po němž následuje čtyřicet let na poušti. Z národního pohledu nehezke období, které mělo vystřídat období svobody. Určitým způsobem je možné vidět paralelu mezi českými a izraelskými dějinami. I český národ si prošel těžkým obdobím od roku 1620 až do roku 1918, po kterém následovalo období svobody do roku 1938, následně znovu proměněné do období totality až do roku 1989. Bůh dává vítězství těm, kdo ho milují a naplňují jeho vůli. Stejně tak i my máme očekávat na „vzkříšení“ českého národa a máme pracovat, dokud je ještě den.

Ve své práci o ateismu v naší zemi¹ popisují několik aspektů, které hrají zásadní roli v tom, jak Češi vnímají religiozitu. Kromě silného sekularismu, zahrnujícího celou západní společnost, jsou to především další tři aspekty: **antiklerikalismus, individualismus a privatizace víry**.

Antiklerikalismus je vinou negativního vlivu katolické církve v českých dějinách závažnou překážkou. Studie a údaje ze sčítání lidu ukazují, že Češi nejsou proti Bohu, ale jsou proti církvi. Vyjádřeno jinak: Bůh ano, církev ne. Je obecně známo, že lidé nechtějí mít s církví nic společného, bojí se jí a mají s tímto termínem spojené negativní konotace. Je tedy potřeba zohlednit tuto situaci, a to zvláště při evangelizacích. Mnohokrát děláme evangelizace s výbornými programy, kde se zpívá, svědčí, káže, hrají se hry, scénky, kde je občerstvení apod. Lidem se to líbí a vytváříme tím nové pojetí církve. Je to nový koncept přemýšlení, jímž potřebujeme zasáhnout hlavně mladou generaci, která ještě nemá pevně dotvořen svůj pohled na církev. Mám v této oblasti velkou naději a očekávání, že se nám povede posunout obraz církve z náboženského pojetí organizace k pojetí osobního vztahu s Ježíšem. Zvat lidi do církve dnes moc nefunguje, zvat je na setkání s ostatními přáteli, kteří mají osobní vztah s Bohem, nese jiný rozměr. Konkrétní programy, jako jsou Alfa kurzy, Fusion, skupinky NG a další akti-

1 RATTAY, P. *Atheism in The Czech Republic: Are Czechs Atheists?* Magisterská práce předložená v rámci studia na Mattersey Hall/Chester University v roce 2013. Viz <http://apostolskacirkev.cz/studijni-texty/studijni-texty>

vity založené na opravdovém zájmu o životy lidí, mě naplňují očekáváním nových věcí v oblasti růstu služeb a sborů.

Tato pasáž mě přivádí k jedné důležité oblasti a tou je oblast růstu. Jako mnozí očekávám, že naše sbory porostou skrze různorodé služby a že budou založeny nové sbory. Nicméně k tomu, aby se to reálně stalo, je potřeba zasévat, budovat a vysílat nové služebníky. V oblasti zasévání pozoruji určitou touhu a zároveň neschopnost oslovit lidi relevantním způsobem, tak aby slyšeli Boží slovo a mohli o něm přemýšlet. Mnohokrát se mi zdá, že jsou lidé dovedeni před rozhodnutí přijmout Krista, aniž by chápali, co vlastně dělají. Pak se musí vrátit zpátky, aby 'dostudovali to co neznají'. Z tohoto pohledu je tedy více než důležité naučit se efektivně zasévat.

S ohledem na **individualismus a privatizaci víry** je nezbytná aktivizace zasévání na osobní úrovni. Pod pojmem evangelizace si často spíše vybavíme akci nebo program než osobní styl života. Očekávám tedy větší důraz na osobní odpovědnost za nesení evangelia a využití potenciálu, který máme. Mnoho sborů a vedoucích se snaží získat nové služebníky pro své služby a naráží na jejich nedostatek. Čeho se nám ale dostává, jsou 'dva nebo tři shromáždění ve jménu Ježíše'. Dva lidé jsou dobrý základ pro šíření evangelia. Desátá kapitola Lukášova evangelia popisuje, jak Ježíš posílal učedníky zvěstovat po dvou. Ze dvou lidí se stanou tři - tak začíná každá rodina. Dříve, než uvidíme zakládat nové služby a sbory, se potřebujeme naučit vyrůst ze dvou na tři a postupně dál. Boží království začíná obrácením jednotlivých lidí, začíná těmi nejmenšími uskupeními. Růst začíná v malém a teprve potom je možné růst ke čtyřem, pěti a více.

Zakomponování tohoto jednoduchého prvku do osobního života nese obrovský potenciál pro růst služeb, sborů i církve. Pokud budeme úspěšní v rozmnožování v malém, ať už ve službě na školách, na ulicích či v zaměstnání, posuneme realitu toho, co očekáváme, na novou úroveň aktivizace každého jednotlivého křesťana.

Mým dalším očekáváním je růst vedoucích služebníků. Vedoucí jsou potřební v každé době a současná církev čelí nedostatku zralých vedoucích. Pokud bychom přemýšleli o celonárodním probuzení, bude potřeba kvalitních vedoucích více než enormní. Vždyť nejde jen o evangelizaci, ale i o budování učedníků. Koncept rozvoje vůdcovství určuje definice vedoucího. Mnohokrát je vůdcem míněna jen osoba na vrcholu organizační pyramidy. V kontextu probuzení je vůdce každý, kdo má schopnost ovlivnit to, jak ostatní myslí, cítí a jednají. Každý, kdo vede druhé a sám se nechá vést.

V práci s dětmi a mládeží je pak důležité rozpoznávat mladé služebníky, kteří mají už dnes potenciál ovlivnit své spolužáky, kamarády a dokonce i ty, kteří jsou starší než oni sami. Poměrně velký prostor bychom našli v oblasti vzdělávání. Jako církev se snažíme dostat do škol, které po-

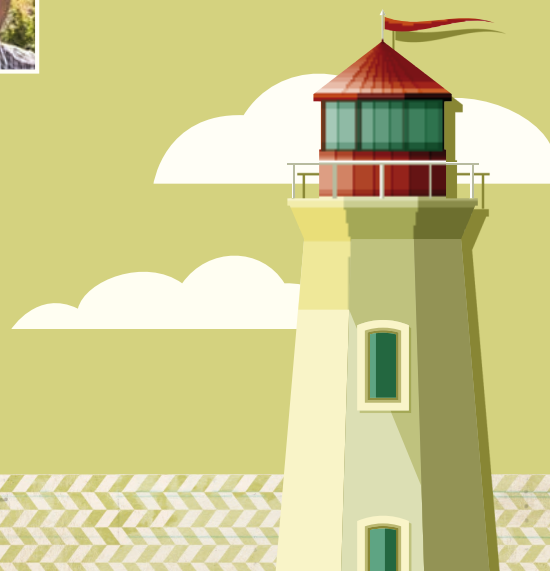
žadují pro výuku adekvátní vzdělání. Jestliže tedy chceme mít větší možnost ovlivňovat formování mládeže, je samozřejmé, že budeme pracovat na vzdělání těch, kteří se jim věnují. Naše společnost je nemocná hříchem, který se projevuje v mnoha oblastech, a tak je nezbytné kázat evangelium o pokání a odpuštění, ale je také třeba lidi vyučit v určitých oblastech jako jsou sexuální výchova, partnerství, závislost na kouření a drogách, bulimie, anorexie, šikana atd. Je tedy přirozené očekávat, že církve bude pracovat jak na vzdělání kvalifikovaných odborníků, tak i na materiálech, které by komplexně řešily problematiku dnešní mládeže, abychom byli schopni nabídnout pomoc jak jednotlivcům, tak i školám. Poradenství a lektorství tedy poskytuje ještě větší prostor pro rozvoj a angažovanost v oblasti vzdělávání.

Kromě cíleného vedení a budování vedoucích v církvi v rovině skupinek a služeb je nezbytné, aby došlo k aktivizaci v rodinách, kde se otcové učí vést své děti, budovat je a dávat jim úměrné výzvy. Je v zájmu každého otce věnovat se vlastním dětem a pomoci jim rozpoznat Boží cesty, učit je Boží slovo a naučit je sloužit Bohu a to vše skrze svůj příklad.

Na závěr je nutno zmínit, že přestože popisovaná očekávání jsou podána z pohledu toho, co je potřeba, popřípadě nutné, na naší lidské straně, očekávám také Boží jednání s Církví i s lidmi ve světě. Věřím, že vylití Ducha svatého přinese jak novou touhu po svatosti a oddělenosti pro Boha, tak i zmocnění k zasažení našeho národa Evangeliem včetně budování i vyslání. Prorok Jeremiáš 29,11 dobře vystihuje Boží dobrotu a plány, na které můžeme vždycky spoléhat a očekávat. „*Já sám přece vím, jak o vás přemýšlím, praví Hospodin. Mám v úmyslu váš prospěch, a ne neštěstí; chci vám dát budoucnost a naději.*“

Mgr. Petr Rattay, M.A.

je starším sboru Apoštolské církve v Břeclavi a zároveň vedoucím evangelizačního projektu *Nová generace*, který povzbuzuje věřící studenty (především) středních škol, aby vzali zodpovědnost za sdílení evangelia mezi spolužáky do svých rukou a zároveň jim k tomu poskytují praktické nástroje (více na <http://novagenerace.com/>). Je ženatý a má tři děti.

LETNICE

TENTO PŘÍBĚH JE NAŠIM PŘÍBĚHEM

Robert P. Menzies

Neochota poskytnout jasnou teologickou definici letničního hnutí opomíjí skutečnost, že toto hnutí formovala Bible; rovněž nebere na zřetel skutečnou potřebu církve. **Měli bychom vědět, kým jsme**, abychom mohli tento odkaz předávat dál.

ÚVOD

Jeden z mých přátel se zeptal: „Proč letniční tolik mluví o křtu v Duchu svatém?“ Doporučil jsem mu, aby si přečetl druhou kapitolu knihy Skutků. Bible a jmenovitě vyprávění knihy Skutků formuluje letniční zkušenost a praxi a je jejich hnací silou. Nebudeme-li brát v potaz tuto základní a zásadní skutečnost, pak je nemožné letniční pochopit.

Mnozí odborníci se dnes vysmívají představám, že letniční by bylo možné jakkoliv přesně identifikovat. Často se vysmívají i myšlence, že bychom mohli letniční definovat teologicky. Pokud však jsou původ a základní doktríny letničního hnutí relativně jasné, proč by tedy mělo být obtížné definovat, co znamená být letničním?

Charakterizovat letniční a charismatické křesťany pomocí co nejobecnějších termínů je často záměrem těch odborníků, kteří se obecně soustředí na vnější kulturní trendy a ne na to, co přímo souvisí s životem církve.

Rovněž platí, že i církevní vedoucí, kteří se k tomuto hnutí hlásí, mají sklony popisovat je těmi nejobecnějšími možnými termíny. Mnozí z nich, zdůrazňující ekumenický význam letničního hnutí, nejsou ochotni definovat toto hnutí jasným teologickým jazykem. Přesné definování do problematiky vnáší jak světlo, tak na druhé straně také nastavuje hranice. Ty charakteristické rysy, které utvářejí identitu hnutí, je rovněž činí výlučným. Pokud je ale každý letniční, co tedy tento termín znamená?

Existují mnohé teologické definice, které lze použít a které nám pomohou definovat jednotlivé skupiny křesťanů ve vztahu k letničnímu hnutí. Navrhují, abychom se v rámci naší debaty drželi následujících definic, které jsou jak výstižné, tak rovněž i historicky přesné.

Letniční: Křesťan, který věří, že nám kniha Skutků poskytuje model pro současnou církev a díky tomu povzbu-

zuje každého věřícího k tomu, aby zakusil křest v Duchu svatém (Sk 2,4), jenž je chápán jako zmocnění k naplnění našeho poslání, liší se od obrácení, je doprovázen znamením mluvení v jazycích a je potvrzením toho, že „*znamení a divy*“ včetně všech darů vyjmenovaných v 1K 12,8-10 by měly charakterizovat život dnešní církve.

Neo-letniční: Křesťan, který souhlasí a jedná podle všech výše uvedených principů s výjimkou toho, že mluvení v jazycích slouží jako normativní znak křtu v Duchu svatém.

Charismatik: Křesťan, který věří, že všechny dary vyjmenované v 1. Korintským 12,8-10, včetně prorocství, jazyků a uzdravení, jsou k dispozici i dnešní církvi; odmítá ale názor, že křest v Duchu (Skutky 2,4) představuje zmocnění k misii odlišné od znovuzrození.

Ne-charismatik: Křesťan, jenž odmítá tvrzení, že křest v Duchu (Sk 2,4) je zmocněním k misii odlišným od znovuzrození a který rovněž odmítá platnost či nezbytost nejméně jednoho nebo více darů Ducha vyjmenovaných v 1. Korintským 12,8-10 pro dnešní církve.

Všechny tyto kategorie jsou kompatibilní s termínem *evangelikál*. Evangelikálové jsou křesťané, kteří uznávají autoritu Bible, fakt, že spasení je pouze v Kristu a že evangelizace je důležitou součástí poslání křesťana ve světě.

Globální letniční hnutí je pevně zakořeněno v evangelikální půdě. V jádru své podstaty je letniční hnutí christocentrické. Působení Ducha, tak jak mu letniční rozumějí, je zaměřeno na vyvýšení Krista coby Pána a na šíření svědectví o této skutečnosti. Ježíš je tím, kdo křtí v Duchu. Letniční víra a praxe vycházejí z Bible. Ačkoliv letniční povzbuzují lidi k duchovním zkušenostem, činí tak se zrakem neustále upřeným na Písmo. Bible a jmenovitě kniha Skut-

ků podporuje a formuje letniční zkušenost.

Mnozí odborníci, kteří toto hnutí studují, většinou nejsou praktikujícími letničními. Definují letniční hnutí do velké míry (někdy téměř výhradně) pomocí sociologických termínů. Identifikují letniční ne na základě toho, čemu věří, ale spíše na základě povahy jejich zkušenosti (například „Praktikují duchovních dary?“) nebo podle jejich chování (například „Jaké rozdílnosti můžeme vyzorovat v životech letničních věřících?“). I když nám sociologická analýza může poskytnout užitečné postřehy, sama o sobě není schopna plně vystihnout či adekvátně popsat toto hluboce christocentrické a na Bibli založené hnutí. Obrázek, který tito lidé v souvislosti s letničními prezentují, je často karikaturou, vyobrazením, které, ač je částečně pravdivé, obsahuje mnohá zveličení a zkraslení.

V tomto článku vysvětlím, proč jsem letniční. Mé definice jsou teologické a postrádají apologetický aspekt. Můj přístup je veskrze biblický. Ukážu vám, jak klíčové biblické pasáže podporují má letniční přesvědčení. Jako letniční potřebujeme znovu prozkoumat a vyjasnit bohatý teologický odkaz, který nám předali raní letniční průkopníci. Neochota poskytnout jasnou teologickou definici letničního hnutí opomíjí skutečnost, že toto hnutí formovala Bible; rovněž nebere na zřetel skutečnou potřebu církve. Měli bychom vědět, kým jsme, abychom mohli tento odkaz předávat dál.

Co mám tedy na mysli, když řeknu „Jsem letniční“? Přesná odpověď zahrnuje tři prvky. **Zaprvé**, letniční čtou knihu Skutků jako vzor pro své životy. **Zadruhé**, letniční zdůrazňují, že bychom neměli zaměňovat křest v Duchu, zaslíbený každému věřícímu ve Skutcích 1,2 s obnovením nebo obrácením. **Zatřetí**, letniční hnutí již od svého zrodu (Sk 2,4; 10,46; 19,6) spojovalo mluvení v jazycích s křtem v Duchu svatém. Proto raní letniční popisovali jazyky jako unikátní ukazatel, znak či důkaz křtu v Duchu. Mnozí historikové tvrdí, že bez tohoto spojení mezi jazyky a křtem v Duchu by letniční hnutí neexistovalo.

PROČ ČTEME JINAK

Letniční vždy četli Skutky a konkrétně popis letničního vylití Ducha svatého (Skutky 2) jako vzor pro jejich životy. Příběhy knihy Skutků jsou našimi příběhy. Letniční se s těmito příběhy ztotožňují. Pocit propojenosti s textem nás povzbuzuje k tomu, abychom těmto textům dovolili formovat naše životy, naše naděje, sny a naši představivost. Čteme je s očekáváním a dychtivostí: vždyť jsou to příběhy o moci Ducha svatého, která umožnila obyčejným učedníkům konat pro Boha výjimečné věci.

Letniční nikdy neměli pocit, že by propast, která odděluje jejich svět od doby Skutků, byla tak veliká. Západní teologové a učenci posledních dvou století nicméně vynaložili velikou snahu ve svém zápase o výklad biblických textů, které hovoří o Božím zázračném působení. Tak jako se evangelikální teologové snažili vysvětlit, proč bychom měli přijímat realitu zázraků zaznamenaných v Novém zákoně a zároveň je neměli v dnešní době očekávat, letniční byli (alespoň v našich očích) svědky toho, jak Ježíš koná v současnosti „*znamení a divy*“ při budování své církve.

Hermeneutika typického letničního věřícího je

přímočará a prostá: příběhy knihy Skutků nám slouží jako vzor formující naše životy a praxi. Tento prostý narativní přístup ke knize Skutků je jednou z významných silných stránek letničního hnutí. Jednoduchost, s níž čtou text, v němž vidí vzor pro své životy, aniž by se dostávali do úzkých při snaze vysvětlit zázraky, nebo to, jak vše zapadá do komplexních teologických systémů, zjevně umožňuje těmto lidem jednoduše uchopit podstatu tohoto poselství.

Z toho vyplývá, že letniční mají odlišný hermeneutický přístup v tom, že čtou Bibli a jmenovitě evangelium Lukáše a knihu Skutků jiným způsobem, než neletniční evangelikálové. Jsem si vědom úzkého spojení mezi letničními a evangelikály. Skutečně platí, že letniční se obecně považují za evangelikály; přesto je mezi nimi rozdíl a jedná se o dvě různé skupiny. Používám zde tyto termíny jednoduše proto, abych odlišil na jedné straně letniční evangelikály, na druhé straně neletniční evangelikály.

Letniční odmítají dvě domněnky, které formují evangelikální přístup k Lukášovi - Skutkům. První z nich se vztahuje k tendenci evangelikálů odmítat vyprávění knihy Skutků a popis rané církve jako model pro dnešní církve. Evangelikálové se domnívají, že cílem Lukášových textů bylo poskytnout historický popis počátků církve tak, aby čtenáři v pozdějších dobách měli k dispozici přesný záznam evangelia a mohli si být jisti historickým základem, na němž stojí. Evangelikálové rovněž trvají na tom, že Lukáš neprezentoval události, které popisuje, jako model misijní praxe určený následujícím generacím křesťanů.

Druhý názor vychází z evangelikální tendence redukovat novozákonní teologii pouze na teologii apoštola Pavla. Jinými slovy Lukáš je historik a Pavel je teolog. Evangelikálové předpokládají, že Lukášovy zmínky o přijetí a díle Ducha mají ve své podstatě stejný význam jako podobné termíny používané Pavlem, a proto bychom je měli chápat ve světle těchto Pavlových textů. Evangelikálové trvají na tom, že Letnice reprezentovaly vstup učedníků do nové éry, jejich iniciaci do života nové smlouvy.¹ Podle jejich vysvětlení jsou Letnice dnem narození církve.²

Evangelikální teologové nám jedním hlasem neustále opakují, že Letnice jsou unikátní a neopakovatelnou událostí. V jakém smyslu jsou Letnice jedinečné? Nejsme přece schopni zopakovat jakoukoliv historickou událost, Lukáš nicméně jasně prezentuje mnohé události ve Skutcích jako vzor pro Lukášovu církev. Lukáš je zaznamenal, aby se mohly opakovat v životech jeho čtenářů.

Chtěl bych kriticky přezkoumat tyto dva názory a obzvláště představu, že Letnice jsou „jedinečné, neopakovatelné“ tak, že přezkoumám různé aspekty Lukášova vyprávění.

STRUKTURA EVANGELIA LUKÁŠE A KNIHY SKUTKŮ

Ježíšovo kázání v Nazaretu (L 4, 16-30) je modelem pro celé Lukášovo evangelium. Tato pasáž nastiňuje všechna hlavní témata, která se v evangeliu objevují: působení Ducha, univerzálnost evangelia, Boží milost a zavržení Ježíše. Jedná se o zásadní bod, v němž se liší chronologie Lukášova evangelia od evangelia Markova. Lukáš bere událost, která se odehrála uprostřed Ježíšovy služby, a dává ji na počátek s cílem tuto jeho službu uvést. Lukáš to tak dělá

s pochopením, že Ježíšova citace Izaiáše 61,1-2 a jeho prohlášení, že naplňuje toto proroctví svou službou, poskytují důležitý vhled do povahy Ježíše a jeho poslání. Tato pasáž nám tudíž poskytuje model Ježíšovy následné služby.

Podobný modelový úvod Lukáš dává i knize Skutků. Poté, co v den Letnic sestoupil Duch, Petr káže způsobem (Sk 2,14-41), který je v mnoha ohledech paralelou Ježíšova kázání ze čtvrté kapitoly Lukáše. Rovněž i Petr ve svém kázání poukazuje na starozákonní proroctví týkající se příchodu Ducha (Jl 2,28-32) a prohlašuje, že události Letnic jsou naplněním tohoto proroctví (Sk 2,17-21). Poselství je jasné: tak jako Duch pomazal Ježíše k naplnění jeho prorockého poslání, tak také Duch pomazal Ježíšovy učedníky za proroky posledních časů, kteří mají hlásat Boží Slovo. Citace Jóele 2,28-32 stejně jako modelová pasáž ve čtvrté kapitole Lukáše vykazuje ze strany Lukáše znaky pečlivé editace.

Jedna změna je pak obzvláště poučná. Ve Skutcích 2,18 vkládá Lukáš do Jóelovy citace frázi „a budou prorokovat“. Tato vsuvka zdůrazňuje to, co je již přítomné v Jóelově textu. Předchozí verš nám již připomněl, že vylití Ducha v posledních časech, o němž Jóel prorokuje, není ničím menším než naplněním Mojžíšova přání, aby „všechny Hospodinův lid byli proroci“ (Nu 11,29). Skutky 2,17 citují Jóele 2,28 doslovně: „Sešlu svého Ducha na všechny lidi, synové vaši a vaše dcery budou mluvit v prorockém vytržení.“ Ve Skutcích 2,18 Lukáš toto téma opakuje. Vyzdvihuje skutečnost, že Duch přichází jako zdroj prorocké inspirace. Lukáš prohlašuje, že církev „v těchto posledních dnech“ má být společenstvím proroků, které Bůh povolal, aby nesli poselství „o spasení až na sám konec země“ (Iz 49,6; Sk 1,8). Lukáš svým čtenářům připomíná, že i Ježíš jim zaslíbil moc k naplnění tohoto povolání. Duch přijde a uschopní církev - Lukášovu a i naši - aby odvážně nesla svědectví o Ježíši.

Lukášovo evangelium nás na toto téma odvážné prorocké služby připravuje. Duch pomazal Ježíše, aby „přinesl chudým radostnou zvěst ... vyhlásil zajatcům propuštění“ a „vyhlásil léto milosti Hospodinovy“ (L 4,18-19). Paralely mezi Ježíšovou zkušeností u Jordánu a zkušeností učedníků o Letnicích jsou do očí bijící a zjevně záměrné. Obě se objevují na počátku jednotlivých misí - Ježíše i církve - obě se zaměřují na příchod Ducha a Lukáš obě popisuje jako prorocké pomazání v kontextu kázání, které cituje starozákonní proroctví. Lukáš pomocí svého pečlivě sestaveného vyprávění prezentuje Ježíše, nejvyššího proroka, jako vzor pro všechny jeho následovníky, počínaje Letnicemi.⁴

Lukáš rovněž zvýraznil tento motiv odvážného a Duchem inspirovaného svědectví v Ježíšově učení. Lukáš nastiňuje události, které budou následovat v jeho druhé knize tím, že dává do souvislosti důležité Ježíšovo zaslíbení zaznamenané v Lukášovi 12,11-12. Ihned po Letnicích můžeme vidět, jak významné a důležité pro poslání církve toto Ježíšovo zaslíbení je (Sk 4,19-20).

Lukáš svým popisem Petra, Jana, Štěpána a Pavla, coby vzorů Duchem inspirované služby kladl důraz na spolehlivost apoštolského svědectví o Ježíšově vzkříšení. Chce se ujistit, že je nám toto poselství zcela jasné, neboť je máme předávat dál, dokud nedosáhne „až na sám konec země“. Lukáš ovšem vidí tyto proroky posledních časů také jako důležitý vzor misionářské praxe, který by jeho církev měla napodobovat. Tváří in tvář protivenství a spoléhající

se na Ducha svatého vyzývají tito proroci posledních časů Lukášovu církev, aby odvážně kráčela po stezce, po níž kráčel jako první náš Pán.

Lukáš buduje své vyprávění tak, aby zdůraznil skutečnost, že tak jako Ježíšova zkušenost s Duchem svatým u řeky Jordánu slouží jako vzor pro zkušenost učedníků v den Letnic, tak také zkušenost učedníků o Letnicích slouží jako vzor pro další generace křesťanů. Tento názor podporují i slova apoštola Petra ve Skutcích 10,47: „Kdo může zabránit, aby byli vodou pokřtěni ti, kteří přijali Ducha svatého jako my?“

VYSLÁNÍ SEDMDESÁTI (LUKÁŠ 10,1-16)

Vyprávění o vyslání sedmdesáti (L 10,1-16) je pro Lukášovo evangelium příznačné. V Lukášovi 10,1 čteme: „Potom určil Pán ještě sedmdesát jiných a poslal je před sebou po dvou do každého města i místa, kam měl sám jít.“

Ústřední otázka se zaměřuje na počet učedníků, který Ježíš vyslal, a na jeho význam. V některých rukopisech se píše „sedmdesát“, zatímco v jiných „sedmdesát dva“. I když nemůžeme stanovit s jistotou jejich počet, v naší snaze o pochopení významnosti tohoto textu bude důležité pamatovat na tuto rozdílnou povahu rukopisných důkazů.

Většina učenců souhlasí s tím, že tento počet má svou symbolickou důležitost. Mnozí z nich tvrdí, že číslo sedmdesát je úzce spjato se starozákonními texty a má svůj symbolický význam. Já argumentuji tím, že pozadí této zmínky o sedmdesáti můžeme nalézt v Numeri 11,24-30. Hospodin „odebral z ducha, který byl na něm [Mojžíšovi], a dal jej těm sedmdesáti starším“. (verš 25) Výsledkem bylo, že sedmdesát starších, kteří se shromáždili u stanu, prorokovalo. Avšak dva další, Eldad a Médad, ke stanu nepřišli; zůstali v táboře. Duch svatý však padl i na ně a i oni začali prorokovat. Jozue naléhal na Mojžíše, aby jim v tom zabránil. Mojžíš mu ale odpověděl: „Ty kvůli mně žárlíš? Kéž by všechny Hospodinův lid byli proroci! Kéž by jim Hospodin dal svého ducha!“ (Nu 11,29).

Námi navržená varianta jedenácté kapitoly knihy Numeri má před ostatními vysvětleními řadu významných výhod: (1) vysvětluje textové tradice, které se vztahují k Lukášovi 10,1 (Kolik lidí ve skutečnosti prorokovalo v Numeri 11?); (2) ve vyprávění knihy Skutků dochází k jejímu jednoznačnému naplnění; (3) zapadá do jednoho z hlavních témat knih Lukáše a Skutků, kterým je dílo Ducha svatého; (4) mnohé narážky na Mojžíše a jeho činy, které se v Lukášově vyprávění objevují, podporují naši verzi o tom, že symboliku Lukášovy zmínky o sedmdesáti nalezneme právě v jedenácté kapitole knihy Numeri.

Zmínka o sedmdesáti evokuje vzpomínky na Mojžíšovo přání, aby „všechny Hospodinův lid byli proroci“, čímž ukazuje na Letnice (Skutky 2), kdy bylo toto přání dramatickým způsobem naplněno. Toto přání pak bylo naplňováno i dále v knize Skutků, kde Lukáš popisuje příchod zmocňujícího Ducha proroctví do dalších nových center misijních aktivit (Skutky 8,14-17; 10,44-48; 19,1-7). Zmínka o sedmdesáti je tudíž předobrazem vylití Ducha na všechny Pánovy služebníky a jejich všeobecné účasti na Božím poslání (Sk 2,17,18; srov. 4,31).

Bůh povolal (Iz 49,6; L 24,45-49; Sk 1,4-8) a zmocnil (Sk 2,17-21; srov. 4,31) každého člena církve, aby byl prorokem. Lukáš zdůrazňuje, že prorocké zmocnění, které zažili učedníci o Letnicích, je k dispozici všemu Božímu lidu.

SKUTKY 2,17-21 A DĚJINY SPASENÍ

Již jsme zmínili důležitou roli Lukášovy editované verze Jóelova proroctví (Sk 2,17-21) v Lukášově vyprávění. Ještě jedna úprava Jóelova textu je rovněž důležitá. Jóelův text poukazuje pouze na „divy na nebi i na zemi“ (Jl 3,3 - KMS). Avšak Lukášova umná editační práce mu umožňuje vytvořit slovní spojení „znamení a divy“ (Sk 2,19). Přidáním několika slov Lukáš přetváří Jóelův text, takže v něm stojí: „*A učiním divy nahoře na nebi a znamení dole na zemi*“ (Sk 2,19 – zdůraznění autor). Význam této editační práce se stává zjevný ve chvíli, kdy si přečteme verše, které bezprostředně následují po Jóelově citaci. Petr prohlásil: „*Ježíše Nazaretského Bůh potvrdil před vašimi zraků mocnými činy, divy a znameními*“ (Skutky 2,22). Význam Lukášovy editační práce je dále zvýrazněn v okamžiku, kdy Lukáš spojuje „znamení a divy“ se službou rané církve. Z šestnácti výskytů fráze „znamení a divy“, které se v Novém zákoně nacházejí, jich najdeme devět v knize Skutků. Ve Skutcích 4,30 učedníci prosí Pána: „*Vztahuj svou ruku k uzdravování, čiň znamení a zázraky skrze jméno svého svatého služebníka Ježíše.*“ O pár veršů později čteme, že „*mezi lidem se rukama apoštolů dalo mnoho znamení a divů*“ (Sk 5,12). Podobně Lukáš popisuje i Štěpána, který „*činil mezi lidem veliké divy a znamení*“ (Skutky 6,8). Pán rovněž zmocnil Pavla a Barnabáše „*konat znamení a zázraky*“ (Skutky 14,3; srov. 15,12).

Šikovným přeformulováním Jóelova proroctví Lukáš spojuje Ježíšovy zázraky a zázraky rané církve s Jóelovými nebeskými znameními (Sk 2,19,20). Tyto zázračné události jsou „*znameními a divy*“, jež charakterizují tyto „*poslední dny*“. Lukáš si je tedy vědom nejenom významné role, kterou zázraky hrály při růstu rané církve, on rovněž očekává, že tato „*znamení a divy*“ budou i v budoucnu charakterizovat službu církve naší doby. I my žijeme „*v posledních dnech*“, v epoše ohraničené prvním a druhým příchodem Ježíše. Podle Lukáše se jedná o éru, jež má být charakterizována znameními a divy.

Lukáš rigidně nerozděluje dějiny spasení podané v jeho vyprávění do samostatných období. Boží království (neboli nový věk, kdy začíná docházet k naplňování zaslíbení obsažených v Boží smlouvě) je započato zázračným Ježíšovým narozením (anebo Ježíšovou veřejnou službou, jež byla charakterizována zázraky) a dále se postupně uskutečňuje až do jeho druhého příchodu a do završení Božího plánu vykoupení. Letnice jsou významnou eschatologickou událostí, nepředstavují však vstup učedníků do nového věku. Letnice jsou spíše naplněním Mojžíšova přání, aby „*všechny Hospodinův lid byli proroci*“ (Nu 11,29; srov. Jl 2,28-29; Skutky 2,17-18) a proto představují vyzbrojení církve k Bohem danému poslání. Stručně řečeno, Lukáš klade důraz na kontinuitu, která sjednocuje Ježíšův příběh a příběh rané církve. Lukášovo dvousvazkové dílo reprezentuje „*jedny dějiny Ježíše Krista*“⁵, což naznačují i úvodní slova ve Skutcích 1,1.

Z této skutečnosti vyplývá ještě jeden významný fakt: nemůžeme spojovat datum zrození církve s Letnicemi.

Graham Twelftree argumentuje, že co se Lukáše týče, pro zjištění počátku církve se musíme vrátit zpět k Ježíšovu výběru Dvanácti. Twelftree tvrdí, že „*Lukáš by nenazval Letnic dne zrození církve. Pro něj bylo počátkem církve povolání a komunita následovníků Ježíše během jeho služby.*“ Twelftree dále tvrdí, že „*služba církve není něčím, co by se lišilo od Ježíšovy služby, nýbrž je jejím pokračováním.*“ Tyto závěry jsou z velké části založeny na Lukášově vyobrazení apoštolů a jsou podpořeny i Lukášovou citací Jóelova proroctví.

ZÁVĚR

Jednou ze silných stránek letničního hnutí je to, že považuje zaslíbení Letnic obsažené v Petrově citaci Jóele jako vzor pro poslání církve. Tento přístup k textu, ačkoliv protirečí mnoha evangelikálním výkladům a východiskům, dobře vystihuje Lukášův záměr. Ačkoliv se Lukáš snaží o zdůraznění spolehlivosti a hodnověrnosti svědeckých apoštolů, jde ve svých záměrech ještě dále. Lukášovo vyprávění nám rovněž poskytuje mnohem více, než jen shrnutí kázání apoštolů. Prostřednictvím svého dvousvazkového díla Lukáš dosvědčuje, že církev díky přijetí letničního daru není ničím menším než společenstvím proroků. Duch Letnic přichází a uschopňuje každého člena církve, aby naplnil jeho či její prorocké povolání být světlem národům.

ROBERT P. MENZIES, Ph.D. je profesorem na Asijsko-pacifickém teologickém semináři na Filipínách a Teologickém semináři Assemblies of God ve Springfieldu v Missouri.

Tento článek byl zkrácen a vyňat z publikace *Pentecost: This Story Is Our Story* (Springfield, Missouri: My Healthy Church, 2013).

Poznámky:

1. DUNN, J. D. G. *Baptism in the Holy Spirit* (London: SCM Press, 1970), str. 43.
2. GREEN, J. B. *How to Read the Gospels and Acts* (Dovners Grove: InterVarsity Press, 1987), str. 113.
3. Když hovořím o Lukášově editační činnosti, žádným způsobem bych nechtěl naznačit, že by Lukášovo vyprávění bylo historicky nepřesné. Spíše chci poukázat na to, že i když Lukáš věrně popisuje dějiny, činí tak s ohledem na teologický záměr. Je zjevné, že Lukáš v případě nutnosti shrnuje promluvy či dialogy, přičemž v rámci prezentace tohoto materiálu využívá své vlastní slovní zásoby a stylu. Rovněž parafrázuje starozákonní citace s cílem zvýraznit důležitá témata, která se prolínají jeho vyprávěním. I když se sám domnívám, že Lukášova editační činnost věrně odráží a zdůrazňuje témata týkající se apoštolů a Ježíše Krista, otázka, na niž hledám odpověď, je zaměřena na obsah Lukášova poselství. Právě toto poselství je dle mého přesvědčení inspirované Duchem svatým a je autoritativní pro církev.
4. Lukáš 11,9-13 rovněž naznačuje, že Lukáš pohlíží na prorockou službu Ježíše, Dvanácti a sedmdesáti (Lk 10,1) jako na něco, co lze aplikovat i na Kristovu církev.
5. HENGEL, M. *Acts and the History of Earliest Christianity*, překl. J. Bowden (London: SCM Press, 1979), str. 59.
6. TWELFTREE, G. H. *People of the Spirit: Exploring Luke's View of the Church* (Grand Rapids: Baker, 2009), str. 28.
7. Ibid.

POZVÁNÍ K OLTÁŘI: UMĚNÍ ZATÁHNOUT SÍTĚ

H. Maurice Lednický

„Zatáhnout síť“ je výraz, který často používají letniční kazatelé a který se vztahuje k výzvě, aby lidé přišli dopředu a reagovali tak na slyšené kázání. Svůj původ má v Písmu, kdy nějací rybáři zažili zázračný úlovek ryb do svých sítí a Ježíš je povolal, aby se stali „rybáři lidí.“ (Kterýkoliv dobrý rybář ví, že nemá rybu chycenou, dokud ji nedostanete do člunu.)

Tato věc je nanejvýš důležitá. V určitý okamžik Duch svatý osvítil Slovo skrze kázání, což je nejlepší příležitost vyzvat lidi k akci. To, co se v té chvíli odehraje, často předurčuje budoucí růst zasazeného semene. Je úžasné, že stejné poselství vyvolá kladnou odezvu v zástupu jednotlivců, kteří mají rozličné osobnosti a řeší celou škálu různých okolností. Není pochyb o tom, že se jedná o nadpřirozené dílo Ducha.

Během téměř padesáti let, kdy jsem jako služebník navštívil velký počet sborů, jsem se mnohých pastorů ptal, jak často dělají výzvu. Ve sborech, kde průběžně zažívají probuzení a kde se lidé pravidelně obracejí, byla odpověď bez výjimky vždy stejná: „Na každém shromáždění.“ Lidé budou reagovat na kázané Boží slovo, pokud k tomu dostanou příležitost.

Někteří pastoři/kazatelé výzvu nedělají ze strachu, že nikdo nezareaguje. Takoveto pochyby bychom měli hodit za hlavu. Je lepší dát lidem příležitost, aniž by někdo z nich reagoval, než projít bez povšimnutí okolo bytí i malého dítěte, jehož srdce bylo dotčeno Duchem svatým a je připraveno reagovat.

Kazatel by měl na modlitbách výzvu naplánovat a považovat ji za nedílnou součást poselství. V žádném případě tímto způsobem nebudeme bránit svrchovanému působení Ducha svatého, neboť kazatel zůstane i nadále citlivý na vedení Ducha. Pokud se setkáme s překážkami v podobě nedostatku času (například v případě dvou či více po sobě jdoucích nedělních shromáždění), pak bychom měli délku kázání upravit tak, aby zahrnovalo čas na reakci ze strany shromážděných lidí.

Rovněž bychom měli opakovaně lidi instruovat (v rámci kázání a vyučování) o prioritě setkávání se s Bohem vpředu u oltáře. Tímto budeme nejenom budovat víru a důvěru v Boží moc, ale rovněž si tím budeme připomínat naši naprostou závislost na Bohu v každé své životní situaci.

Ne všechny očekávané reakce jsou stejné - lze je

rozdělit do dvou skupin na *bezprostřední* a *dlouhodobé*. Samozřejmě, že veškeré působení Ducha svatého mění lidské životy a v konečném důsledku má na věřícího *dlouhodobý* dopad. Nicméně *bezprostřední* efekt se týká veřejné reakce na výzvu ke spasení, nadpřirozenému uzdravení, křtu v Duchu Svatém či dalších potřeb, kde Boží nadpřirozená milost může v lidech působit už během chvil, které stráví vpředu u oltáře. Závazky, které vyžadují dodatečné a/nebo průběžné kroky (například smíření, obnovení vztahů, modlitební kázeň, být svědkem pro Krista), je možné zařadit do kategorie *dlouhodobých* reakcí.

- **Bud'te duchovně připraveni**

Veřejná prezentace má svůj základ v osobní přípravě. Mluví se o potřebě duchovní přípravy tak často, že jí nakonec věnujeme jen pár okamžiků a už upínáme svou pozornost k jiným věcem? Duchovní příprava je nezbytným předpokladem pro efektivní službu na jakékoli úrovni. E. M. Bounds ve své klasické knize *Moc skrze modlitbu*, říká: „Kazatelé, kteří dosahují velkých věcí ve službě Bohu, jsou lidmi, kteří vítězí ve svých prosbách směřovaných k Bohu dříve, než se odváží směřovat své výzvy k lidem. Kazatelé, kteří jsou nejmocnější ve svých komůrkách o samotě s Bohem, jsou také nejmocnějšími za svými kazatelnami před lidmi.“

- **Výzvu přinášejte s nadšením**

Právníci, politici a propagátoři nejrůznějších věcí jsou mnohem efektivnější, pokud během svých prezentací hovoří s nadšením. Zatracenost lidstva není záležitostí, k níž lze přistupovat lehkovážně a bez emocí. Věčná budoucnost lidí závisí na rozhodnutí - na volbě mezi nebem nebo peklem. Pokud je evangelium pravdivé - a ono pravdivé očividně je - pak se za poselství o vykoupení, naději, vysvobození, uzdravení, obnově a bezpočet dalších současných i budoucích zaslíbení netřeba omlouvat. Bud'te o tom přesvědčeni. Jenom tak budete schopni přesvědčit i ostatní.

- **Nenechte se rozptylovat**

Časová tíseň, potřeba oznámit informace či upozornění na chystané aktivity církve (ať už jsou jakkoliv opodstatněné) často nabourávají výzvu po kázání. Pokud je výzva úspěšná a během ní se již prakticky s lidmi loučíme, vysíláme tím hlasitý signál těm, kteří byli dotčeni Duchem svatým a chtěli jít dopředu pro modlitbu. Lidé si to

vyloží tak, že výzva není důležitá.

Nešid'te výzvu po kázání. Raději změňte jiné věci. Například uctívání můžete efektivně využít během modliteb za lidi při výzvě. Kázání Božího slova a jeho osobní aplikace skrze Ducha by měly být nejvyššími prioritami každé bohoslužby. Čas strávený očekáváním na Boha bezprostředně po kázání nám v tom pomůže více, než jakákoliv jiná chvíle v budoucnosti.

- **Bud'te konkrétní**

Pokud kázáte evangelizační poselství, směřujte svou výzvu k hříšníkům. To stejné platí o křtu v Duchu Svatém nebo nadpřirozeném uzdravení. Konkrétní výzvu bychom ovšem měli dávat i v případech, když kážeme o manželství nebo vztazích v rodině, dávání desátků, povolání ke službě či na misií nebo o jednotě v místním společenství.

Já osobně upřednostňuji to, že vyzývám lidi, aby si přišli dopředu pro modlitbu. Je samozřejmé, že mým záměrem není nikoho ztrapnit, spíše se snažím lidi motivovat k veřejnému vyznání své potřeby. Dokud člověk není schopen dát jasně najevo, že sám o sobě a bez nadpřirozeného zásahu není schopen napravit svou padlou přirozenost, je vcelku nepravděpodobné, že zakusí duchovní vysvobození a vítězství.

- **Používejte nejrůznější metody**

Jako letničtí jsme hrdí na svou neformálnost, avšak i to, co by mohlo být označeno za neliturgický přístup, se může stát velmi formálním. Pokyny „skloňte hlavy, zavřete oči, pozdvihněte své ruce, postavte se, přijďte dopředu“ nesmí být naším jediným postupem při společných modlitbách. Tento přístup má svou váhu, ovšem i další metody jsou účinné. Dovolte Duchu svatému, aby si vás použil tvůrčím způsobem. Znovu opakuji, naplánujte si výzvu jako součást svého poselství. Horlivě se za to modlete. Promýšlejte to. Duch svatý je bezpochyby schopen vložit do vašeho srdce instrukce již předem.

- **Mějte k dispozici vyškolené a připravené pracovníky, kteří se během výzev budou s lidmi modlit**

Je deprimující zjistit, že mnohé církve v našem národě nemají vyškolené pracovníky, kteří jsou schopni se modlit s lidmi během výzev. Často musím žádat, aby někdo přišel dopředu a modlil se s těmi, kteří na výzvu reagovali. Mít k dispozici duchovní, citlivé a biblicky připravené pracovníky nám může přinést enormní užitek. Takoví lidé mohou těm, s nimiž se modlí, skrze individuální a osobní přístup pomoci nalézt odpovědi na jejich otázky a vést je k poznání pravdy, kterou dříve nebyli schopni pochopit.

- **Využijte duchovně citlivé hudebníky**

Sociologové již dávno dospěli k závěru, že filozofii kultury nejlépe vyjadřuje její hudba. Věřící své nitro vyjadřují prostřednictvím duchovních písní. Tento vzor je v Písmu opakovaně zmiňován. Hudba byla nedílnou součástí uctívání a chvály.

Pomazání hudebníci, kteří slouží v souladu s Du-

chem, mohou velmi napomoci při službě lidem během výzvy. Připravujte je prostřednictvím společných modliteb. Upozorněte je na témata poselství. V některých situacích naplánujte konkrétní písně či refrény, takže nedojde k prodávám a hudebníci nebudou zoufale hledat vhodnou píseň pro doprovod k výzvě. Považujte hudebníky za přidruženou součást vašeho poselství.

- **Následujte vedení Ducha**

Toto velmi úzce souvisí s duchovní připraveností. Být osobně na jedné vlně s Duchem není dílem náhody. Na základě své zkušenosti, která je často spjata se společenstvími, o nichž vůbec nic nevím, jsem zjistil, že je má mysl často vedena k tomu, abych poukázal na konkrétní věci, o nichž jsem předem nevěděl. Má to velký dopad na věřící i nevěřící. Jejich víra roste. Naučte se poslouchat hlas Ducha a pokorně a s úctou jej následovat.

- **Osobně služte těm, kteří reagují na výzvu**

Toto nijak nesnižuje službu ostatních pracovníků, kteří se během výzvy s lidmi modlí. Ani to neznamená, že příliš zdůrazňujeme službu jediného vedoucího. Spíše se jedná o vyjádření víry založené na soucitu a snaze pomoci. Loučit se s lidmi při jejich odchodu ze shromáždění má svou hodnotu; pokud ale musíte učinit volbu, dejte přednost službě lidem hledajícím pomoc při výzvě.

- **Dejte příležitost lidem k veřejnému svědectví**

Dřívější typ shromáždění, během něhož lidé převážně vydávali svědectví, dnes zažívá krušné časy - v některých situacích je tomu pravděpodobně oprávněně. Znovu opakuji, prostřednictvím pomazání Ducha buďte tvůrčí. Požádejte určité lidi, aby vydali svědectví o tom, jak se jich Bůh dotknul (vycházejte z vlastních informací nebo informací, které vám předají lidé, kteří se s lidmi během výzev modlili). Stůjte po boku toho člověka. Mějte v ruce mikrofon. Klad'te otázky, aby se daný člověk držel tématu. Když lidé uslyší, jak Bůh zasáhl v konkrétní situaci, bude to pro ně ohromné povzbuzení!

Výzva není nějakým dodatkem či přídatkem v závěru bohoslužby. Když se káže Boží slovo, Duch svatý osvětluje pravdu a usvědčuje posluchače. Na kazateli je, aby zatáhl sítě.

Dr. H. Maurice Lednicky slouží již padesát let jako duchovní církve Assemblies of God. Je spisovatelem, evangelistou, pastorem, misionářem a bývalým ředitelem Central Bible College ve Springfieldu, Missouri.

KOMPLETNÍ LETNIČNÍ SÉRIE

Mark Woollan

POSTŘEHY NA TÉMA ZÁVDAVEK NEBE

Ze všech způsobů, jak je popisován Duch svatý, patří mezi nejzajímavější ten, jehož autorem je apoštol Pavel. Během svého pobytu v římském vězení napsal dopis církvi v Efezu. V úvodní kapitole najdeme tato slova: „V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví na vykoupení těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.“ (Ef 1,13-14).

Část 3

Pavel nazval Ducha svatého závdavkem „našeho dědictví na vykoupení“ (v. 14). Podívejme se i na jiné překlady Písma, které se snaží vystihnout význam tohoto obratu:

B21 – „je závdavkem našeho dědictví: zaručuje, že Bůh vykoupí své vlastnictví“

KMS – „je závdavkem našeho dědictví až do vykoupění získaného vlastnictví“

KB – „jest závdavek dědictví našeho, na vykoupení toho, což jím dobyto jest“

Petrů – „On je záruka, že nám jednou připadne dědictví. Tak se dovrší naše vykoupění“

Slovo na cestu – „je zárukou, že Bůh nám skutečně dá všechno, co slíbil“

Když věřící přijímá Ducha svatého, přijímá ve skutečnosti závdavek, zálohu, první splátku, předchuť, akontaci (zálohovou platbu).

Už jste někdy složili akontaci či zálohovou platbu na auto nebo dům? Co ve skutečnosti zaplacením akontace vyjadřujete? Slibujete tím, že se brzy vrátíte se zbytkem kupní ceny. Žádáte tím prodávajícího, aby vám onu věc rezervoval a neprodával ji nikomu jinému. Máte natolik eminentní zájem o koupi, že souhlasíte i s tím, že přijdete o zálohu v případě, že se nevrátíte se zbytkem peněz.

Kromě toho platí, že to, s čím se vrátíte, je shodné se zálohou, kterou skládáte. Znamená to, že prodávající vám uvěří, že se vrátíte se spoustou peněz, zanecháte-li mu předem částku menší. Díky tomu vám důvěřuje, že jich máte více, pokud mu necháte alespoň nějaké. Jedná se o důkaz vaší důvěryhodnosti. Jak to vše ale souvisí s Duchem svatým?

Duch svatý zapečetuje věřící v okamžiku jejich spasení, avšak když věřící přijímají křest v Duchu svatém, přijímají předchuť či zálohu na nebe. Získávají malou část celku. Křest v Duchu svatém jim dává možnost zakusit trochu nebe již nyní. V nebi například již nebudou nemoci a umírání (Zjevení 21,4). S tím souvisí jeden z darů, který je nám zprostředkován skrze křest v Duchu svatém, a tím je uzdravování (1K 12,9). Uzdravení, kterých se nám na zemi dostává, jsou skutečná, zároveň jsou však dočasná. Mohu být uzdraven z rakoviny, a přesto později zemřu. Avšak v nebi obdržím zdravé a oslavené tělo, jež nikdy ne onemocní. Zakusit předchuť této skutečnosti už zde na zemi je skutečným bonusem.

Stejně tak platí, že i my jednou poznáme plně, tak jako Bůh zná nás (1K 13,12). Avšak nyní máme díky Duchu svatému k dispozici dary poznání a moudrosti (1K 12,8). Skutečnosti, na které nelze přijít přirozeným způsobem, nám jsou nadpřirozeně zjeveny. Tato zjevení jsou ale ve své podstatě pouze částečná.

A proto prorok Agabus věděl, že Pavel bude po svém příjezdu do Jeruzaléma spoután. Netušil však, že i přesto tam má jít. Není to i tak úžasné, že věděl, že bude Pavel spoután? Skrze toto slovo poznání okusil, jaké to jednou bude v nebi.

Přirovnání Ducha svatého k záloze, kterou přijímáme, je znakem zmocnění. Již dříve jsme zmínili zmocnění Duchem ke svědectví a svatému životu, je toho ale více. Jakmile je věřící pokřtěn v Duchu svatém, přijímá moc ke konání mocných skutků, nebeských skutků. Vzhledem k tématu této kapitoly omezím náš rozhovor pouze na mocné skutky, které díky zmocnění Duchem svatým byli schopni činit učedníci prvního století.

Když si v rychlosti prolistujeme knihu Skutků, narazíme tam na následující zázraky. Ve třetí kapitole Petr a Jan uzdravují chromého muže u Krásné brány. V následující kapitole se židovská rada Sanhedrin podivuje nad odvahou nevzdělaných a neškolených apoštolů Petra a Jana. Pátá kapitola nám popisuje, že Petr byl schopen rozpoznat lež Ananiáše a Safiry. Apoštolové konali mnohé divy a znamení, včetně uzdravování nemocných a posedlých démony; dokonce je zde zmínka o tom, že i Petrův stín uzdravoval ty, kolem nichž apoštol procházel. Filipova služba v Samaří popsaná v osmé kapitole zahrnovala uzdravování ochrnutých, chromých a posedlých démony. Ke konci kapitoly je zmínka o jeho uchvácení a nadpřirozeném transportu do Azótu. Devátá kapitola zaznamenává Petrovo uzdravení Eneáše, který byl ochrnutý a osm let byl upoután na lůžko. Posléze byl povolán do Lyddy, kde vzkřísil z mrtvých ženu jménem Tabita. V jedenácté kapitole nalezneme Agabovo proroctví o nadcházejícím velikém hladu. Ve dvanácté kapitole se církev modlila za Petrovo vysvobození z vězení; Bůh následně odpověděl na tuto modlitbu prostřednictvím anděla.

Když se posléze pozornost knihy Skutků posouvá směrem k apoštolu Pavlovi, vidíme, že i jeho službu doprovázejí mnohé zázraky. Ve třinácté kapitole Pavel přivolal slepotu na kouzelníka Elymase. Ve čtrnácté kapitole Barnabáš s Pavlem vykonali mnoho divů a znamení ve městě Ikonium. Poté se přesunuli do Lystry, kde Pavel přikázal muži chromému od narození, aby vstal a chodil. V šestnácté kapitole je zmíněna skutečnost, že Duch svatý zprostředkoval apoštolům nadpřirozené vedení, čímž jim zabránil, aby na své misijní cestě pokračovali do Asie či Bithynie, a namísto toho je zavedl do Makedonie. Jakmile tam dorazili, vyhnal Pavel ve městě Filipy věšteckého ducha z dívky předpovídající budoucnost. V devatenácté kapitole vidíme, jak i kapesníky a šátky, kterých se Pavel dotkl, byly následně používány k uzdravování a vyhánění démonů. Následující kapitola popisuje incident, při němž byl mladý muž Eutychos přivezen Pavlem zpět k životu poté, co tento mladý muž během apoštolova kázání usnul a vypadl z okna ve tře-

tím podlaží. Ve dvacáté první kapitole prorok Agabus předpovídá, že Pavel bude po svém příjezdu do Jeruzaléma spoután. V závěrečných dvou kapitolách knihy Skutků pomáhá anděl Pavlovi během hrozné bouře a uklidňuje jej, že nedojde ke ztrátám na životech. Poté, co loď ztroskotá, je Pavel uštknut jedovatou zmiří, avšak bez jakýchkoli následků. Pak Pavel uzdravil z horečky a úplavice Publioova otce, v důsledku čehož si pro uzdravení přišel i zbytek lidí na ostrově.

Máme to zde černé na bílém. Téměř každá kapitola zaznamenává nějaký zázrak nebo uzdravení. A upřímně, myslíte si, že se jedná o kompletní seznam? Dokážete si představit, že došlo k daleko více zázrakům, než jen těm, jež jsou zaznamenány v knize Skutků? Předpokládám, že ano. Jsem přesvědčen, že se jedná pouze o vzorek lidí, kteří byli uzdraveni. Jedná se o pouhý zlomek nadpřirozeného vedení a zjevení, které Duchem naplnění věřící v té době prožívali. Jedná se pouze o pár zázraků, ke kterým na březích Středomořího moře došlo. Bylo to téměř, jako kdyby nebesa sestoupila dolů na zem. Bingo! Přesně k tomu došlo. Duch svatý, závdavek věčnosti, byl udělován věřícím ve všech koutech této oblasti. Na nejrušnějších místech byly zjevovány záblesky nebe. Lidé měli možnost zakusit, jaké to jednou bude, až konečně dospějí do nebeského domova. Byl to závdavek jejich nebeského dědictví již zde na zemi!

Pravděpodobně nejznámějším seznamem, který popisuje tyto rozmanité mocné skutky, je seznam darů Ducha svatého zaznamenaný ve dvanácté kapitole 1. listu Korintským. Tento seznam popisuje způsoby, kterými Duch svatý dává lidem příležitost zakusit závdavek nebe. Jsou zde dary nadpřirozeného poznání, jako jsou dary moudrosti, rozlišení a poznání. Jsou zde dary moci, například zázraky, víra a dary uzdravení. Máme zde rovněž dary slova, kterými jsou jazyky, výklady jazyků a proroctví. Všechny tyto dary představují formy, jimiž může nadpřirozená moc nebe proniknout do přirozeného prostředí země. Jedná se o něco víc než jen o projevy moci. Jsou to nadpřirozeně naplánované závdavky, které nám poskytují záblesky nebe.

Proto se opravdoví letniční pouze nemodlí v jazycích, ale rovněž chápou skutečnost, že jsou nositeli závdavku věčnosti. Tento závdavek je darem, díky němuž přijímáme Boží moc. Není však určen k tomu, abychom se před ostatními předváděli, ale abychom lidem přinášeli Boží věčnou milost, uzdravení a vysvobození. Tento závdavek je velikou výsadou i velikou odpovědností. Zmocnění, které nám tento závdavek přináší, nám slouží k vysvobození z naší dočasné pozemské slabosti a je rovněž svědectvím o věčném a milujícím Otci. Budeme-li se řídit Kristovým příkladem, který nám jeho život na zemi zanechal, pak pochopíme, že nadpřirozené uzdravení často slouží k tomu, aby lidi přivedlo k pokání a spasení. Jedná se o zmocnění pro ty, kteří v posledních časech vyjdou na Boží zeň.

Závěrem lze říci, že třetím principem sloužícím k hlubšímu pochopení Letnic je skutečnost, že křest v Duchu svatém je předchůť nebe. Kristus, aby nás ujistil, že se vrátí a že nás uvede do nebe, dává nám závdavek nebe, reprezentativní zálohu. Duch svatý nám přináší už nyní a zde částečný vhled a přiblížení toho, co nám přinese a jak bude chutnat život v nebi. Díky tomu, že máme Ducha svatého již nyní, bychom si měli být jistější, že se Ježíš vrátí, aby nás vzal domů. Měli bychom si rovněž uvědomit, že jsme přijali zmocnění ke konání díla království, dokud jeho království nepřijde.

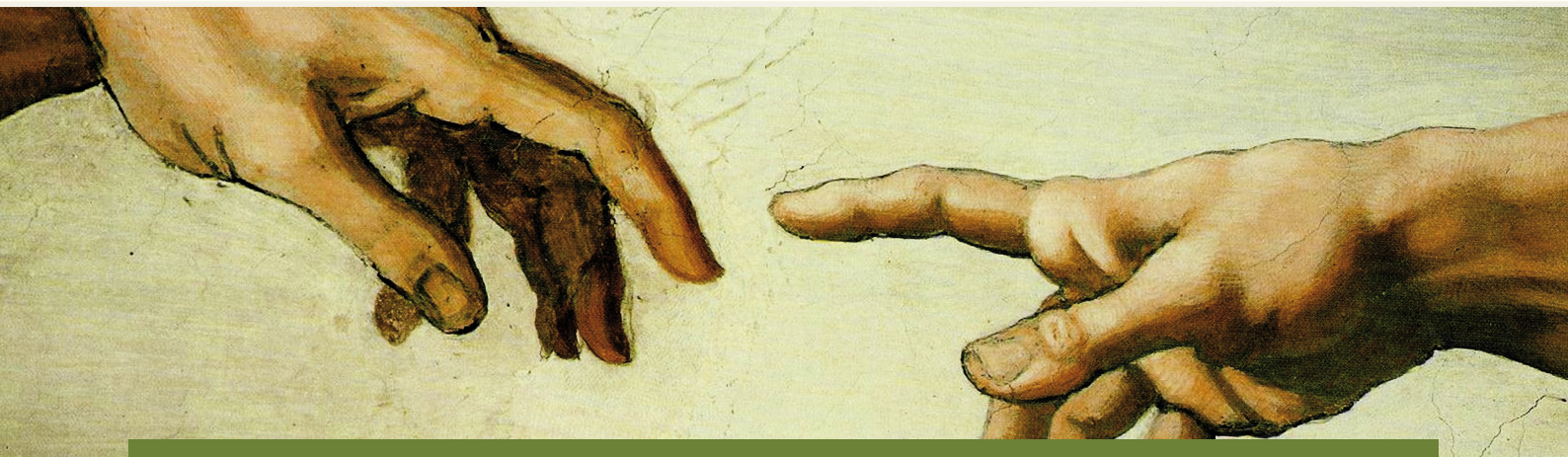
Občas se mě nějaký jedinec zeptá: „Jsi letniční?“ Domnívám se, že se daný člověk snaží zjistit, jestli hovořím v jazycích. Já na to chci ale reagovat: „Máš tím na mysli, jestli jsem někdo, koho Bůh oddělil pro dílo na jeho žni, dokud se on nevrátí? Jestli jsem někdo, na koho sestoupila Boží úžasná sláva a pomazala jej ke svatému životu a k tomu, aby byl požehnáním tomuto světu? Jestli jsem někdo, komu byl svěřen závdavek nebe, jenž člověku přináší odvahu a moc k životu v těchto posledních dnech?“ Pokud se ptáš právě na toto, pak odpovídám: „Ano, jsem!“ Takový letniční opravdu jsem.

MARK WOOTTON, D.Min., je profesorem vyučujícím na téma letniční vůdcovství na Evangel University. Působil jako pastor, zakladatel nových sborů, profesor a školský administrátor.

Tento článek byl převzat z publikace: Mark Wootton, *THE COMPLETE PENTECOSTAL: More Than Just Tongues*, (2010). Použito se svolením autora. Všechna práva vyhrazena celosvětově.

Pravděpodobně tím nejosobnějším a nejuniverzálnějším aspektem našeho studia života v království je pochopení toho, jak Bůh zajistil obnovu našeho správného vztahu s ním. Při našem zkoumání Božího původního záměru pro stvoření uvidíme, že ačkoli se člověk rozhodl od tohoto plánu odvrátit, milující nebeský Otec se postaral o obnovení tohoto obecnství. Stalo se tak na základě jeho vlastní iniciativy. Člověk nemohl vyjednávat – neměl totiž nic, co by Bohu mohl nabídnout. Je to silný okamžik, jakmile si uvědomíme velikost jeho božské milosti a milosrdenství.

Tento i následující článek se zaměří na postupný proces zjevení, které nás uvedlo do slavného vztahu s Otcem prostřednictvím darování jeho jediného Syna, Ježíše Krista.

OBNOVENÍ VZTAHU

H. Maurice Lednický

Sloužíme „osobnímu“ Bohu. A protože ten není izolován od svého mravně založeného stvoření, je plán, který pro člověka ustanovil, plně založen na *vztahu*. Podle Písma máme přístup do přítomnosti nejvyššího Boha - což je ta největší výsada, která kdy byla padlému člověku poskytnuta (Ř 5,1-2; Žd 4,14-16). Začneme od počátku a vydejme se po stopách původního záměru tohoto vztahu, všimněme si, jakým způsobem byl narušen a jak může být v konečném důsledku znovu obnoven. Toto vše je neoddelitelně spjata s příběhem pochopení duchovního království.

PŮVODNÍ ÚČEL STVOŘENÍ ČLOVĚKA

1. Příležitost pro obecnství s Bohem

Budeme-li vycházet z naší předchozí debaty o Boží přirozenosti a jeho vlastnostech, je zjevné, že Bůh nestvořil člověka na základě toho, že by osobně „potřeboval“ někoho jiného než sebe sama. On je sám o sobě zcela kompletní. Otázka tedy zní: „Proč Bůh stvořil člověka?“ Když si projdeme naše předchozí téma inspirovaného Božího Slova, zjistíme, že člověk byl stvořen podle Božího obrazu (Gn 1,27; 2,7; 5,1; 9,6) a měl s ním osobní vztah. Budeme-li stejné téma sledovat až do závěrečné knihy Bible, Zjevení, je tam člověk znovu vyobrazen jako někdo, kdo žije navěky v harmonickém vztahu se svým stvořitelem Bohem. (Mezi knihami Genesis a Zjevení jsou samozřejmě dějiny člověka poznamenány zlem a následky hříchu.)

Hospodin stvořil člověka a dal mu výsadu vstoupit do vztahu, jenž zahrnoval obecnství v Boží přítomnosti.

Protože Bůh si kvůli svému předzvědění uvědomoval, že se člověk odvrátí od čistoty charakterizující jeho počáteční existenci, měl plán, který člověku umožní znovu vstoupit do Božího kruhu lásky a bezpečí. Tento plán nebyl zjeven celý najednou – Abraham nechápal celkové důsledky „budoucnosti“ (Žd 11,8-10). Stejně tak je nechápal nikdo z ostatních patriarchů a dokonce ani nikdo z pomazaných starozákonních proroků. Bůh člověku *postupně zjevoval sám sebe* na základě svého vlastního záměru. Čas se vztahuje pouze na člověka a nemá žádný vliv na toho, jenž nemá počátek ani konec (Žalm 90,4; 2Pt 3,8).

o Ve Starém zákoně – Bůh Jahve

Abraham, Izák, Jákob (Izrael)

Vyvolení Izraele coby „jeho lidu“
(12 synů Izraele – 12 kmenů Izraele)

Mojžíšův zákon – ustanovení standardu úcty vůči Bohu a správného chování ve vztahu k ostatním lidem (Exodus - Leviticus)

Éra království – proroci oznamující nadcházející soud a budoucí obnovu

- **V Novém zákoně**
- **Ježíš jakožto jediný Boží Syn**

Ježíš je „*Immanuel – Bůh s námi*“ (Mt 1,23)

Ježíš jako „*Beránek Boží*“ (J 1,36)

Ježíš jako „*Velekněz – prostředník*“ (Žd 4,14-16)

Ježíš jako „*Král králů – Pán pánů*“ (Zj 17,14)

- **V Novém zákoně**
- **Duch svatý jakožto třetí osoba Trojice**

Vylití Ducha v den Letnic - začátek NZ církve
(Sk 2,1-41)

Zmocňuje věřící k tomu, aby byli Kristovými svědky
(Sk 1,8)

Zjevuje a oslavuje Krista (J 15,26; 16,13-14)

Slouží uvnitř těla Kristova (církve)
- dary Ducha (1 K 12-14)

Pomáhá jednotlivým věřícím růst ve zralosti – ovoce Ducha (Ga 5,22-23)

Prostřednictvím psaného Slova a vnitřního působení Ducha svatého je této generaci poskytnuto nejúplnější zjevení Boha, jaké kdy bylo v lidských dějinách k dispozici. Je tedy velkou výsadou a zodpovědností vstoupit do vztahu s Bohem a žít s ním ve společenství (obecenství) nejvyššího řádu.

2. Příležitost uctívat Boha na základě osobní „volby“

VYNUCENÁ POSLUŠNOST A UCTÍVÁNÍ BEZ SVOBODNÉHO ROZHODNUTÍ JSOU OTROCTVÍM!

Andělé nebyli donuceni k poslušnému uctívání Boha - měli možnost volby. Lucifer, který je nám nyní znám jako satan, byl po jistou dobu vysoce postaveným andělem, ovšem ve své pýše se pokusil o svržení Božího trůnu (Iz 14,12). Z tohoto důvod byl vypovězen z nebe. Smutné je, že nešel sám. Jedna třetina nebeských zástupů „se rozhodla“ satana následovat a my je dnes nazýváme demony (Zj 12,4). Z toho vyplývá, že zbylé dvě třetiny andělů „se rozhodly“ uctívat Boha a sloužit mu. Jejich období zkoušky se završilo, stejně jako skončilo období zkoušky pro satana a demony, kteří jej následovali.

Adamovi a Evě bylo svěřeno dokonalé místo – zahrada Eden. Adam pojmenoval všechny živočichy, kteří zahradu obývali. Krom toho měl on i Eva obe-

cenství s Bohem (Gn 3,8). Jak dlouho tomu tak bylo, nevíme. Ve vsí této nádheře a požehnání byl těmto dvěma pozemšťanům dán pouze JEDINÝ zákaz. Jen jediný! Nesměli jíst ovoce ze stromu poznání dobrého a zlého. Proč? Byla to jejich zkouška. Uctívali Boha kvůli tomu, KÝM JE, nebo kvůli tomu, co jim dává? Bůh chtěl, aby měl člověk svobodu si vybrat – a ne, aby byl nucen mu sloužit – chtěl spíše, aby ho člověk miloval, uctíval a poslouchal kvůli tomu, kým Bůh je.

Už jste se zamysleli nad tím, že byl „uprostřed“ té zahrady ještě jeden strom? Byl to strom života (Gn 2,9). Když Adam s Evou zhřešili, Bůh je z tohoto nádherného místa vyhnal a „východně od zahrady v Edenu usadil cheruby s míhajícími se plamenným mečem, aby střežili cestu ke stromu života“ (Gn 3,24). Jsem toho názoru, že dokud lidé nezhrěšili, neplatilo pro ně žádné omezení a oni mohli ovoce z tohoto stromu jíst. Smrt se stala konečným fyzickým následkem hříchu člověka. Avšak i přes lidskou neposlušnost Bůh okamžitě projevil své velké milosrdenství. Neboť pokud by člověku bylo umožněno jíst z tohoto stromu, žil by navěky a lpěla by na něm vina jeho minulých hříchů.

**BOHA NEPŘEKVAPÍ ŽÁDNÉ UDÁLOSTI
LIDSKÝCH DĚJIN.**

**NEPOKOUŠÍ SE VYMYSLET „PLÁN B“
PROTO, ŽE BY JEHO „PLÁN A“ SELHAL.**

3. Příležitost být patronem Boží hojnosti

V dnešní době existují různé druhy extrémních (nebiblických) učeních, která se vztahují k tělesnému uspokojení, a která způsobují škody a zmatek v těle Kristově. Mnohá z těchto falešných učeních se vztahují k fyzickému, materiálnímu vlastnictví; pokud nic jiného, tak tato učení minimálně zaměňují biblické priority, které začínají příkazem „*hleďte nejprve Boží království ...*“ (Mt 6,33). Považovat fyzické vlastnictví za projev Božího uznání je klamnou představou, která postihuje myšlení lidí již dlouhou dobu. Je to tělesnost, která se snaží budit dojem svatosti. Na Boha neučiní dojem naše ekonomické postavení. Ani ho neodrazuje fakt, že nepatříme mezi ty, kteří materiálně prosperují.

Prvním a nejdůležitějším aspektem Boží hojnosti je odpuštění hříchů a obnovení obecenství s Otcem. Pamatujme na to, že primární složkou člověka je jeho duch. Apoštol Pavel velmi působivě představuje Boží hojnou milost a milosrdenství novozákonním věřícím v Efezu.

„*Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše*

Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů...“ (Ef 1,3)

„Chvála jemu za tu slavnou milost, kterou nás obdařil ve svém Milovaném!“ (Ef 1,6 – B21)

„Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval...“ (Ef 2,4)

„... aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši...“ (Ef 2,7)

Od tohoto neuvěřitelného daru věčného života se nyní přesuneme k hojnosti, která je nám poskytnuta během našeho dočasného pobytu na zemi - v našem skutečném každodenním životě. Znovu opakují, jejím hlavním aspektem není to, co vlastníme. Když kdosi prosil Ježíše, aby se přimluvil za jeho dědictví, on mu odpověděl: „I když člověk má nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má“ (Lukáš 12,15). Náš Mistr také učil: „Nemůžete sloužit Bohu i majetku“ (Mt 6,24). Stejnou pravdu důrazně zopakoval i apoštol Pavel svému synu ve víře Timoteovi: „Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství... Máme-li jídlo a oděv, spokojme se s tím... Kořenem všeho toho zla je láska k penězům...“ (1Tm 6,6.8.10).

Co se tedy skrývá za onou hojností Boží přízně, z níž se jeho děti mohou těšit během tohoto života? **Milost** - dostatečná pro každou situaci - bude zajisté na prvním místě tohoto seznamu (1K 10,13; 2K 12,7-10). Utrpení způsobené jak přirozenými okolnostmi, tak i kvůli naší víře v Krista je součástí života každého věřícího. Apoštol Petr ve své první epištole zdůrazňuje, že dokonce i v těch nejkrutějších zkouškách, kdy člověk „trpí za to, že je křesťan“, nalezneme vítězství, neboť Bůh nás nikdy nezklame (1Pt 4,12-19). Pavel přidává ještě jeden rozměr životního utrpení, když píše mladým věřícím do Korintu: „Toto naše **lehoučké soužení trvá jen chvíli, ale vytváří nám s ničím nesrovnatelné břemeno slávy, jež potvrzuje věčně.**“ (2K 4,17 – B21; důraz autor) Dále přidejme **bezpečí** - jak v Kristu, tak i v církvi. Pavel jako dobrý obhájce v listu Římanům v osmé kapitole argumentuje: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Kdo vznesе žalobu proti vyvoleným Božím? Kdo je odsoudí?“ (Ř 8,31.33-34). Poté nastolí řečnickou otázku: „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy?“ Následuje jeho odpověď: „Jsem si jist, že nás nic nemůže odloučit od lásky Kristovy.“ Poté, co vyjmenovává několik věcí, které nás nemohou odtrhnout od Boží lásky v Kristu Ježíši, nakonec dodává: „Ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ (Ř 8,38-39) V tomto okamžiku je zapotřebí přidat stručné varování. Tato Písma nevyučují a neznamenají „bezpodmínečnou věčnou jistotu“ (běžně známé jako „jednou spasen, navždy spasen“). Je možné, aby se jedinec - který si zachoval možnost volby i poté, co se obrátil - „rozhodl“ opustit Boží lásku v Kristu.

Setrvávání ve vědomém hříchu, pro nějž není pokání, v konečném důsledku přivede Boží soud (Žd 10,26-31; 2Pt 2,20-22).

Novozákonní církev má být pozemským vyjádřením jednoty, která existuje v nebeských oblastech. Ježíš se modlil, aby učedníci (a církev, která vznikne v důsledku jejich služby) „všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal. Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno - já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne“ (J 17,21-23). V této lásce a jednotě je přijetí a bezpečí pro každé Boží dítě - mladé, staré; bohaté, chudé; vzdělané, méně vzdělané; z každé kultury, jazykové skupiny a každého etnického původu.

„Ve skutečnosti však je mnoho údů, ale jedno tělo... Trpěli jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním“ (1K 12,20-26).

ČASTO JE JEDNODUŠŠÍ „TRPĚT“ SPOLU S TRPÍCÍM, NEŽ SE „RADOVAT“ S NĚKÝM, KOMU SE DOSTANE CTI.

Bůh poskytuje materiální požehnání těm, kteří se řídí jeho příkazy, ačkoliv k tomu nemusí nutně docházet u všech na stejné úrovni. Kristovo evangelium není plánem na rychlé zbohatnutí. Motivace pro naši poslušnost nesmí být samoučelná nebo sebestředná. Podle apoštola Pavla, který odpovídal věřícím ve Filipech, jež mu obětavě poslali finanční dar, aby mu pomohli (zatímco byl uvězněn v Římě), „můj Bůh vám dá všechno, co potřebujete, podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši.“ (Fp 4,19) Pokud

věřící odevzdává desátky (jednu desetinu) ze svého příjmu, Bůh zaslíbil, že na něj sešle hojnost svého požehnání. Prorok Malachiáš hovořil Hospodinovým jménem, když řekl: „Přinášejte do mých skladů úplné desátky. Až bude ta potrava v mém domě, pak to se mnou zkuste, praví Hospodin zástupů: Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnání? A bude po nedostatku“ (Mal 3,8-11). V biblické terminologii je tato věc známá jako „zákon setby a žně“ a zahrnuje jak přirozené procesy reprodukce, tak i duchovní činnost (Gn 1,11-12; 2K 9,6-7; Ga 6,7). Navzdory teorii evoluce - pro niž není žádný vědecký důkaz - rostliny, stromy, živočichové a lidé neustále reprodukuje „stejný druh“ (Gn 1,12.21.24-25). Tento princip je obecně přijatelný, neboť se vztahuje na „království“ rostlin i živočichů. Stejným způsobem ale platí i v duchovním království. A tak tedy štědré srdce a dávající duch jsou pro Pána potěšením, neboť odrážejí jeho vlastní přirozenost.

Mezi lidmi často existuje silná zaujatost vůči těm, kteří vlastní hojnost materiálních věcí. Částečně to může být oprávněné, neboť mnozí z nich zneužívají či využívají ostatních s cílem nabýt svého bohatství. Mezi bohatými bylo odhaleno tolik korupce a nepoctivosti, že nedůvěra vůči nim převládá. Jakub varuje: „A nyní, vy boháči, plačte a naříkejte nad pohromami, které na vás přicházejí. Vaše bohatství shnilo, vaše šatstvo je moly rozežráno, vaše zlato a stříbro zrezavělo, a ten rez bude svědčit proti vám a stráví vaše tělo jako oheň. Nashromáždili jste si poklady - pro konec dnů!“ (Jk 5,1-3).

Lidská selhání však nepopírají Boží zaslíbení. Klíčem k pochopení hojnosti je (1) tvůj postoj vůči materiálnímu vlastnictví (2) jakým způsobem spravuješ to, co ti Bůh poskytl. Věřící bude připoután k věcem této země jen velmi volně - tyto věci jeho život neurčují. Finanční prostředky proto chápe jako nástroj k dosažení cíle - pomoci šířit Boží království. Na základě Pavlových instrukcí musí dávání (1) vycházet z rozhodnutí vlastního srdce, (2) nesmí být činěno s nechutí, (3) nesmí být vynucené a (4) musí být radostné (2K 9,7). Chceme-li to stručně shrnout, hojná materiální požehnání pocházející ze štědré Boží ruky nám neslouží k tomu, abychom je hromadili, ale abychom je sdíleli.

Dr. H. Maurice Lednicky slouží již 50 let jako duchovní církve Assemblies of God. Je spisovatelem, evangelistou, pastorem, misionářem a bývalým ředitelem Central Bible College ve Springfieldu v Missouri.

Tento článek byl převzat z publikace: H. Maurice Lednicky *Kingdom Living* (2013). Použito se svolením autora. Všechna práva vyhrazena.

V dalším vydání budeme v této diskusi pokračovat a zaměříme se na velké dilema, jemuž člověk čelí – **neposlušnost a následné oddělení od obecnství s Všemohoucím**. Biblická pravda nicméně nekončí tímto zoufalstvím a beznadějí. Ježíš Kristus na sebe vzal vinu našich hříchů a nyní jsme ospravedlněni - „jako kdyby“ naše hříchy nebyly nikdy spáchány. Je to úžasné! Je to poselství pro každého člověka dnes i pro všechny, kdo se do Ježíšova návratu ještě narodí!

ADAMOVO ŽEBRO

Marcia Lednický

Část 2

POSTOJ JE VÍC NEŽ OSOBNOST

„Mějte tedy v sobě to smýšlení, které bylo i v Kristu Ježíši...“ (Filipským 2,5)

„Blaze chudým v duchu,
neboť jejich je království nebeské.
Blaze těm, kdo pláčou,
neboť oni budou potěšeni.
Blaze tichým,
neboť oni dostanou zemi za dědictví.
Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti,
neboť oni budou nasyceni.
Blaze milosrdným,
neboť oni dojdou milosrdenství.
Blaze těm, kdo mají čisté srdce,
neboť oni uvidí Boha.
Blaze těm, kdo působí pokoj,
neboť oni budou nazváni syny Božími.
Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost,
neboť jejich je království nebeské.
Blaze vám,
když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích.“ **Matouš 5,3-12**

Náš postoj hraje velkou roli v našem přístupu k okolnostem každodenního života. Poslední věta výše uvedeného textu Písma shrnuje podstatu toho, co bych vám chtěla v tomto článku předat. V Matoušově evangeliu 5,12 se píše: **„RADUJTE SE A JÁSEJTE, PROTOŽE MÁTE HOJNOU ODMĚNU V NEBESÍCH.“** Můj POSTOJ ovlivní mou schopnost sloužit; a co je ještě důležitější, dramatickým způsobem bude ovlivňovat můj osobní vztah s Bohem.

„Čím déle žiji, tím více si uvědomuji, jaký dopad má postoj člověka na jeho život. Postoj je pro mě důležitější než fakta. Je důležitější než minulost, vzdělání, peníze, okolnosti, selhání, úspěchy, než to, co si ostatní lidé myslí nebo co říkají či dělají. Je důležitější než vzhled, obdarování nebo dovednosti. Dokážu vybudovat či poslat ke dnu firmu...církev...domov. Je pozoruhodné, že každý den máme možnost vybrat si, jaký postoj pro ten den zaujmeme. Nemůžeme změnit svou minulost... nemůžeme změnit fakt, že lidé budou jednat určitým způsobem. Nemůžeme změnit nevyhnutelné. Můžeme udělat pouze jedinou věc, a to vsadit na to jediné, co máme, a tím je náš postoj... Jsem přesvědčen, že život se skládá z deseti procent z toho, co se mi přihodí, a z devadesáti procent z toho, jak na to budu reagovat. Stejně je to i u vás... jsme pány svých postojů.“ (Charles Swindoll).

JÁ ROZHODUJI O TOM, JAKÝ POSTOJ KAŽDÝ DEN ZAUJMU

1. **Rozhoduji se, že budu milovat,** i když jsem zraňována. A přesně tak tomu v některých případech je. Sloužíte lidem, modlíte se za ně, pracujete s nimi a investujete spoustu času a energie do jejich duchovního růstu. Občas se však stane, že se rozhodnou vzdálit se Boží lásce nebo že vás slovem nebo skutkem zraní. Protože však mám Kristovu lásku a jsem poddaná jeho Slovu, miluji i nadále. Proč? Boží Slovo nám říká, že každý dokáže milovat ty, kdo milují jej. Písmo nás ale povzbuzuje, abychom šli ještě dále. V Matoušově evangeliu 5,46-47 náš Pán říká: „*Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká*

vás čeká odměna? A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního?“ Když jsem plná Ježíšovy lásky, není obtížné rozhodnout se milovat i ty, jejichž činy jsou zraňující, neboť je to důsledek Kristovy lásky, která je v mém srdci. Nezapomeňme, že Ježíš projevil svou lásku Jidášovi Iškariotskému, i když ho Jidáš zradil polibkem.

2. **Rozhoduji se, že budu šťastná,** i když okolnosti jsou zcela jiné, než bych si přála. Vždy musím mít na paměti, že opravdové štěstí vychází z mého vztahu s Ježíšem Kristem, takže mi nic nemůže vzít jeho radost a pokoj. A tak se rozhoduji být šťastná a povznášet se nad všechny těžké okolnosti. „*Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se!*“ (Fp 4,4) Bůh nám nezaslíbil, že v tomto skutečném světě plném zla nenarazíme na žádné problémy. Zaslíbil nám však, že s námi stále bude. Hospodin v každém okamžiku přesně ví, kde jsem a čím procházím. Jeho Slovo nás ujišťuje, že na nás nenaloží více, než kolik uneseme. Díky Bohu za tuto úžasnou sílu a milost.

3. **Rozhoduji se, že budu mít pozitivní postoj.** V listu Filipským 4,8 apoštol Pavel říká: „Přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu.“ Pozitivní lidé k sobě přitahují ostatní, zatímco negativní duch lidi odpuzuje. Jakožto věřící, kteří duchovně vítězí, bychom měli toužit po tom, aby se lidé cítili lépe poté, co pobyli v naší přítomnosti. Naším duchovním cílem by mělo být, aby se člověk po setkání s námi cítil milován, povzbuzen a požehnan.

Jako dítě jsem vyrůstala v rodině duchovního, a proto mě odmala učili, že je důležité mít správný postoj k ostatním lidem. Rodiče mi říkali: „V každém člověku je něco dobrého; hledej to dobro a Bůh se postará o zbytek.“ Sami mně v tomto ohledu šli příkladem a já si brzy uvědomila, že lidé na jejich lásku reagovali a stejnou lásku pak zpětně projevovali i jim. Těžko bych spočítala, kolikrát mi tato rada, kterou jsem v dětství obdržela, pomohla ve složité situaci nebo při jednání s obtížnými lidmi. Ano, my všichni jsme už potkali jedince „ne zcela dokonalé“, avšak s pomocí Ducha svatého, který je v nás, si můžeme zachovat správný postoj.

4. **Rozhoduji se, že budu odpouštět,** ovšem o tom si podrobněji řekneme v dalším článku.
5. **Rozhoduji se, že budu oddanou služebnicí Ježíše Krista.** Při posledním soudu Pán řekl těm, kdo projeví postoj skutečného služebníka: „*Amen, pravím vám, cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.*“ (Matouš 25,40). Pokud se budu opravdově snažit sloužit svému Mistru, spíše než bych si nechala sloužit

od jiných, nebudu nikdy zklamaná. Přichází den, kdy obdržím hojnou odměnu!

Vypráví se příběh o malém a nuzně oblečeném chlapci, který jednoho dne stál před obchodem a toužebně hleděl do výlohy. Všimlasi si ho nějaká žena, uchopila jej za ruku a zavedla do obchodu. Tam mu koupila nové boty, ponožky, svetr, kalhoty a kabát. Pak ho pozvala do jídelny a koupila mu horkou čokoládu a teplé rohlíky. On se na ni podíval a zeptal se: „Vy jste manželka Boha?“ Odpověděla mu: „Ne, jsem jen jedno z jeho dětí.“ Chlapec na to reagoval slovy: „Aha, hned jsem věděl, že musíte být příbuzní.“

Měli bychom se modlit: „Bože, pomoz mi být tvým služebníkem. Ukaž mi příležitosti, kdy mohu projevit tvou lásku lidem okolo mě. Bože, dej, ať tvá láska proudí skrze mne k mé rodině, mým dětem, mému manželovi (manželce), mému společenství a k těm, s nimiž přicházím během svých každodenních povinností do kontaktu.“ Modlete se, aby Boží láska plynula skrze vás. Nejdůležitějším postojem není to, co můžeme my udělat pro Boha; jde spíše o to, co jsme ochotni Bohu umožnit, aby učinil skrze nás.

VYVOLENÁ NÁDOBA

autor: Beulah V. Cornwall

Mistr hledal nádobu, kterou by použil;
Na polici jich bylo mnoho - kterou z nich si vybere?
Vezmi si mne, volá zlatá nádoba, lesknu se a třpytím,
mám velikou hodnotu a dělám věci jednoduše správně.

Má krása a třpyt zastíní ostatní
a pro někoho jako jsi ty, Mistře,
zlatá bude nejlepší!

Mistr prošel okolo a nepronесl ani slovo;
Pohlédl na stříbrnou nádobu, úzkou a vysokou;
budu ti sloužit, drahý Mistře, budu nalévat tvé víno
a budu u tvého stolu, kdykoliv usedneš k jídlu.
Mé linie jsou tak elegantní, mé ozdoby tak skutečné,
a mé stříbro ti vždy složí poklonu.

Nevěnuje jí pozornost, došel Mistr k mosazné.
Měla široké hrdlo a byla nízká, leskla se jako sklo.
Tady! Tady! volala nádoba, vím že tě uspokojím,
postav mě na svůj stůl, všem na odiv.

Pohlédni na mne, volala číše z křišťálu,
má průzračnost prozradí, jak vzácný obsah nesu,
a ačkoli jsem křehká, s pýchou ti budu sloužit
a jistá si jsem, že šťastná ve tvém domě budu.

Mistr přistoupil k další, dřevěné nádobě,
která tam, vyleštěná a řezbami zdobená, hrdě stála.
Můžeš si, drahý Mistře, použít mě, dřevěná mísa pronесla,
byla bych však raději, kdybys mne pro své ovoce,
a ne chléb používal!

Pak Mistr pohlédl dolů a spatřil nádobu z hlíny,
jak tam prázdná a rozbitá bezmocně leží.

6. Rozhoduj se, že budu mít postoj vděčnosti. Je toho mnoho, za co můžeme a za co bychom měli být vděční. Každý den usilujte o to, abyste si vypěstovali návyk připomínat si svá požehnání. Obzvláště buďte vděční za to, že vám kdysi někdo řekl o Ježíši a že nyní máte výsadu sdílet toto poselství naděje s ostatními. Být Ježíšovým vyvolaným a jeho mluvčím, slovy i činy, je tím největším povoláním, které kdokoliv z nás může v životě dosáhnout. Přijmi své Bohem dané místo jako výzvu spíše než povinnost. Pamatuj, že tě nikdy nepožádá, abys učinil něco, co on nebyl ochoten učinit pro tebe. Kristus prokázal svou lásku tím, že přišel na tuto zem a zemřel na kříži za naše hříchy. Buď vděčný, že máš domov, rodinu a především osobního Boha, jenž tě miluje. Jsme skutečně požehnaní.

7. Rozhoduj se, že se neuzavřu. Stačí, abychom zažili jednu nebo dvě špatné zkušenosti a brzy začneme mít pocit, že všichni proti nám něco mají. Výsledkem jsou vždy negativní pocity vůči druhým a vzdor, který si můžeme ve svém nitru vybudovat. Nikdo z nás není dokonalý, takže bychom měli upřímně vyhodnotit každou kritiku. Možná si takového člověka Pán použil, aby nám ukázal oblasti našeho života, které bychom mu měli svěřit.

8. Rozhoduj se, že nebudu lidsuovat. Pamatujte, že budeme souzeni soudem, kterým sami soudíme druhé. Někdo jednou řekl: „Nehněvejte se, že nemůžete učinit ostatní takovými, jaké byste si přáli je mít, vždyť nedokázáte učinit ani sami sebe takovými, jakými byste si přáli být.“ Musíme milovat hříšníka, a nenávidět hřích. Často se jedná o zásadní výzvu; Duch svatý nám však pomůže uchovat si laskavé srdce vůči těm, kteří ještě nepřijali Krista nebo ještě nejsou duchovně vyzrálí.

9. Rozhoduj se, že nebudu kritická. Kritický duch postupem času sílí a v konečném důsledku mě zničí. George Bernard Shaw řekl: „Uděláš lépe, když si udržíš čistou a jasnou mysl, protože ta je oknem, skrze něž hledíš na svět.“ Svědomitě se snaž vy-

hýbat hořkému a kritickému postoji vůči členům společenství, vedoucím církve a dalším služebníkům. Pochop, že musíš udržet své myšlenky a svá slova pod pečlivou kontrolou. Člověk si velmi snadno vypěstuje špatný zvyk neustále kritizovat. Jednoduše odmítni hledat na druhých chyby nebo o nich zle hovořit. Buď pohotovější k chvále než k odsuzování. Často cituji tento verš z Bible: „*Kéž se ti líbí řeč mých úst i to, o čem rozjímám v srdci, Hospodine, má skálo, vykupiteli můj!*“ (Žalm 19,15).

STŘEŽ SVŮJ POSTOJ

Budeme-li neustále střežit svůj postoj a uvědomovat si, že nepřítel hledá jakýkoliv způsob, jak by do našich životů vnesl znechucení či poráženeckého ducha, pak budeme naplněni velkým očekáváním a bude pro nás překvapivě snadné věřit, že Bůh může v našich životech vykonat daleko větší věci. Je vzrušující si uvědomit, že Hospodin touží skrze mě působit a použít si mě jako svou nádobu. Pomyslete na to, co jen to přinese ostatním, když budeme šířit Boží radost, když budeme povzbuzujícím hlasem a když budeme vyzařovat pokoj, který nám služba Ježíši přináší. Na základě Boží úžasné milosti nedopusťte, aby živý proud jeho vykupující lásky zůstal vinou špatného postoje ve vás skryt. Namísto toho se každý den rozhodněte zaujímat duchovně pozitivní postoj. Ano, je pravdou, že možná budeme muset náš postoj často přizpůsobovat. To proto, že tento „postoj“ je více než jen specifickým rysem osobnosti; je to život ve světle Boží milosti a chození v Duchu. Neustále pokračujte v osobním růstu. Dovolte Duchu svatému, aby vás proměňoval k obrazu Krista. Váš postoj přinese slávu jeho jménu.

Skrze náš Duchem proměněný postoj pomůžeme ostatním lidem mnohem jasněji vidět, kým Bůh je. Svě rodině a lidem okolo vás darujete jeden z nejúžasnějších darů, jež je možné v tomto životě dát, když jim budete vzorem a příkladem toho, jak velký užitek dobrý a zbožný postoj člověku přináší. I když moji rodiče jsou již s Pánem, budu jim navždy vděčná za to, že jsem díky jejich slovům a každodennímu životnímu příkladu byla schopná vždy hledat v každé osobě a v každé situaci to pozitivní.

Těším se, až se znovu setkáme v dalším čísle tohoto magazínu. Bůh je dobrý a vy jste požehnaní. Spolu s vámi a skrze vás vykoná veliké věci.

Marcia Lednický

často slouží slovem na pobytových setkáních, konferencích a seminářích pro ženy. Má jedinečný dar nacházet spojitosti mezi výzvami každodenního života a biblickými pravdami. Její služba slovem je ještě zvýrazněna jejím pěveckým nadáním, pomocí něhož sdílí Kristovu lásku.

Slovo před sbírkou

SETBA A ŽEŇ

Tvé dary budou požehnáním pro mnohé. Ale co víc, tvé dávání je ku prospěchu i tobě samému. Možná si kladeš otázku: „Jaký užitek může dávání přinést mému životu?“

Dávání nás činí podobnějšími Bohu, přibližuje nás k němu více, je očkováním proti materialismu, posiluje naši víru a investuje do věčnosti. A dávání přináší zpětně požehnání do našich životů.

V Příkladu 11,25 se píše: „Štědrý člověk bude prospívat, ten, kdo napájí, také sám bude napojen.“ (KMS) Cokoliv se rozhodneš dát, dostaneš zpět. Pokud jsi štědrý v kritizování, dostane se ti mnohé kritiky. Jsi-li štědrý v pomlouvání, pomluvy se ti vrátí. Pokud jsi štědrý v povzbuzování, dostane se ti povzbuzení. Jedná se o zákon setby a žně. Jsi-li štědrý v dávání peněz, vrátí se ti peníze. Je to zákon života. Štědrý člověk bude prosperovat. „Ten, kdo napájí, také sám bude napojen.“

A tak bych vás rád povzbudil, abyste si užívali požehnání, které přináší dávání - tím, že uvěříte, že vám Bůh požehná, jakmile se rozhodnete dávat.

GLENN REYNOLDS
Hampton, Virginia

MAGAZÍN PRAKTICKÉ LETNIČNÍ TEOLOGIE
PODZIM 2014
ROČNÍK 1 | ČÍSLO 3

VYDÁVÁ:

Apoštolská církev
Pod Červenkami 504
735 43 Albrechtice
tel: +420 321 720 457
email: ustredi.kolin@apostolskacirkev.cz
website: www.apostolskacirkev.cz

Koordinátor české verze:
Bc. Radek Smetana, M.A.
Překlad:
Marek Goitka, B.A.
Jazykové korektury:
Věra Dvořáková, Radek Smetana
Grafické zpracování:
Dita Targoszová

Vybrané články a grafická díla jsou přejaty z časopisu Enrichment Journal – Copyright General Council of the Assemblies of God, USA.
Použito se svolením. Všechna práva vyhrazena.

COPYRIGHT:
LIFE PUBLISHERS INTERNATIONAL
VŠECHNA PRÁVA VYHRÁZENA.